

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 287

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 23-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Frančiškova 6. tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3. telefon 280

Maribor, torek 17. decembra 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prelepan v uravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din. tujina 30 din.
POŠTNI ČERKOVNI RACUN: 11.400

Cena
din 1.—

Sollum in fort Capuzzo

Italijani poročajo iz Libije, da nadaljujejo Angleži ofenzivo in so dobili na pomoč še nove čete - Angleži poročajo, da so osvojili Sollum in trdnjavo Capuzzo ter napredujejo proti Bardiji - Podrobnosti o osvojitvi obkoljenega Solluma - Siloviti letalski bombni napadi

ITALIJANSKO POROČILO

RIM, 17. dec. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj o bojih v Afriki sledeče uradno poročilo: Cirenaika: V obmejnem pasu nadaljujejo sovražne čete s pritiskom. Naše letalstvo jih je bombardiralo in prizadejalo precejšnje izgube oklopnim skupinam. — V Vzhodni Afriki so zaradi letalskega sovražnega napada trpele zgradbe v Asabu.

RIM, 17. dec. Associated Press. Italijansko vrhovno poveljstvo v Libiji javlja: Angleži so vrgli nove rezerve v boje. V glavnem sestojijo iz muslimanskih indijskih čet. Indijci so zamenjali Novozelance. Angleški pritisk na libijsko mejo ni popustil.

ANGLEŠKO POROČILO

KAHIRA, 17. dec. AP. Britanske čete so včeraj zasedle Sollum in fort Capuzzo

v Libiji. Zajele so večje število letal na zemlji. Nadaljnje podrobnosti še niso znane. Sollum je 8 km oddaljen od libijske meje.

BOJI ZA BARDIO

KAHIRA, 17. dec. Reuter. Po zavzetju Solluma in forta Capuzzo napredujejo angleške čete proti Bardiji, ki so se ji približale že na 32 km. Važnost forta Capuzzo za držanje Bardije je ogromna, ker z njim je padla veriga obrambe. Sollum je padel zaradi strahovitega napada z morja, zraka in s suhega in pa ker je bil že obkoljen. Računa se, da je že 75.000 italijanskih ujetnikov v angleških rokah. Vojni material pa se še sploh ne da oceniti.

KAKO JE PADEL SOLLUM

KAHIRA, 17. dec. CBS. Zavzetje Solluma se je izvrilo na enak način, kakor

zavzete Sidi el Barranija. Angleški motorizirani oddelki so vdrli najprej čez libijsko mejo in dosegli med Sollumom in Bardio, ki leži že v italijanski Libiji, morje. S tem so odrezali Sollum in vso tam ostalo italijansko vojsko od zveze z zaledjem in jo prisilili, da se je vdala. Zdi se, da je v Sollumu število ujetnikov še večje, kakor je bilo ono v Sidi el Barraniji. Nekatera zasebna poročila pravijo, da je število doslej ujetih Italijanov že presegljo 70.000, vendar teh vesti še ni bilo mogoče kontrolirati. Naravnost ogromen pa je angleški vojni plen, kajti tudi v Sollumu je padlo Angležem v roke vse, kar so Italijani tam imeli. Prav tako poročajo, da so angleške tankovske kolone obšle tudi trdnjavo Capuzzo in jo zajele v celoti. Sedaj se bije boj za Bardijo v Libiji, ki se pa najbrže po veliki oslavitvi italijanske vojske ne bo mogla

več resno upirati. Vse kaže, da je angleška ofenziva dobro pripravljena in da se bo nadaljevala dalje proti zahodu v Libiji.

SILOVITI LETALSKI NAPADI

KAHIRA, 17. dec. ZPV. Včeraj so Angleži uradno poročali, da so angleška letala izvršila strahovite napade na vsa italijanska letališča, pristanišča, zbirališča in mesta v vojni coni, kakor tudi dalje v Libiji. Posebno hudo so bombardirala Bardio in Tobruk, pa tudi Tripolis. Bardija in Tobruk sta vsa v plamenih in se je videl požar 60 milj daleč. Pristaniške naprave so uničene. Število uničenih letal ni točno znano, toda ena sama angleška eskadrilja jih je zbila 14. Še več jih je bilo uničenih po letalskih silovitih napadih. Siloviti letalski napad na Neapei, ki je utrpel izredno veliko škodo,

Potek ofenzive v Albaniji

Italijani poročajo o krvavih bojih — Grki pravijo, da so zopet napredovali — Po še neuradnih vesteh so zasedli Grki Tepeleni in Himaro — Angleži pa poročajo, da so uničili pristanišče v Valoni

ITALIJANSKO VOJNO POROČILO

RIM, 17. dec. Stefani. Vrhovno poveljstvo je včeraj poročalo uradno z grškega bojišča: Na grški fronti so bili odbiti novi napadi sovražnika. V teh borbah sta imeli obe strani hude izgube.

GRŠKO POROČILO

ATENE, 17. dec. Reuter. Grško vrhovno poveljstvo pravi v svojem 51. poročilu, da je bilo na raznih delih fronte več lokalnih operacij manjšega obsega, ki so se uspešno zaključile. Grške čete so znova pridobile na prostoru.

BOJI ZA SKIVOVIK

ANTENE, 17. dec. Reuter. Z grške strani izjavljajo, da je položaj na bojišču za grške čete zadovoljiv. Grki so odbili vse protinapade ter preganjajo sovražnika k morju. Posebno hudi so boji za vrh 1859

m visokega Skivovika. Zajetih je več sovražnih vojakov.

OPERACIJE V SNEGU

ATENE, 17. dec. Reuter. Posebni dopisnik agencije javlja z bojišča, da snežni viharji stalno ovirajo operacije, posebno na severnem delu fronte. V teku včerajšnjega dne so se spopadle patrolje v snegu, ki je ponekod visok dva metra. Italijanska artilerija je poostrišla obstreljevanje grških postojank, da bi tako preprečila nadaljevanje grške ofenzive proti Elbasanu.

NAPREDOVANJE PROTI VALONI

ATENE, 17. dec. Ass. Press. Po poročilih s fronte, napredujejo Grki povsod, dasi se borijo v naravnost arktičnih razmerah. Včeraj je bil ubit en italijanski general in en polkovnik na južni fronti.

Grške čete so v napredovanju proti Valoni v težkem boju zasedle neko višino. Tudi na severnem odseku napredujejo Grki proti Elbasanu, vendar se borijo po več kot 1 meter debelem snegu. Bombardiranje Valone je povzročilo popolno razdejavanje v pristanišču, ki je postalo neuporabno. Izkravajo se lahko Italijani z vojnih ladij le v majhne čolne, ki jih pripelejo do obale.

TEPELENI IN HIMARA

ATENE, 17. dec. United Press. Grške čete so včeraj zasedle močno utrjeno in dobro branjeni mesti Tepeleni in Himaro ter napredujejo proti Valoni. Grški radio je sporočil, da so bile sinoči velike bitke pred Tepelenijem in Himaro, vendar se ni javil, da sta obe mesti v grških rokah. Pričakuje se, če se izkažejo te vesti za resnične, da bodo Grki takoj začeli prodirati proti Valoni.

Ozadje Lavalove odstavitve

V Ameriki trdijo, da je pripravljali odstranitev Pétaina in sporazum z Nemčijo — Abetz nujno odpotoval v Vichy — Laval je samo interniran — Flandin je zbolel

NEW YORK, 17. dec. CBS. V nasprotju z vestmi, da je bila odstranitev Lavalu izvršena v sporazumu z Berlinom, se je izvedelo, da je resnica popolnoma nasprotna. Laval je bil odstranjen iz francoske vlade zaradi tega, ker je hotel skleniti z Nemci na svojo roko sporazum, po katerem bi dobila Nemčija na razpolago francoska evropska in afriška oporišča za vojno proti Angliji. Mimo tega je pripravil v Vichyju državni udar, ki naj bi odstranil Pétaina in bi nato stopil Laval na njegovo mesto kot diktator. V mednarodnih krogih menijo, da bo Pétainov korak izzval krizo v odnošajih med Francijo in Nemčijo.

BERN, 17. dec. Ass. Press. Kancelar Hitler je postal svojega pariškega predstavnika Otta Abetza v Vichy, da konfira z maršalom Pétainom. Pravijo, da pomeni ta obisk življenje ali smrt nove vichyjske vlade, ali pa celo popolno okupacijo doslej še nezasedene Francije. Bodocnost Francije bo odvisna od pojasnila,

ki ga bo maršal Pétain dal Abetzu. V Berlinu pravijo, da so prišle izpremembe v Vichyju kot presenečenje, ki ga niso pričakovali. Nemški tisk je lahko objavil vest o Lavalovi odstavitvi šele po prejetju podatkov. V nemških krogih se zatrjuje, da je Francija dobila od Nemčije šele premirje, ne pa miru.

VICHY, 17. dec. AP. Obtožnice proti

Lavalu ni in tudi ni zaprt, kakor so včeraj javljali. Pač pa je interniran v gradu Pellevoisin. Vlada izjavlja, da ta grad ni jetnišnica, ampak koncentracijsko taborišče.

VICHY, 17. dec. Stefani. Zunanji minister Flandin je dospel v Vichy že v soboto. Ker je med vožnjo obolel, je moral za nekaj dni leči v posteljo.

Anglija prosi za finančno pomoč

WASHINGTON, 17. decembra. Reuter. Uradno javljajo, da je angleška vlada zaprosila USA za finančno pomoč.

NEW YORK, 17. dec. DNB. Associated Press javlja, da Anglija ni zaprosila USA za pomoč, ampak za denarno pomoč. Angliji gre izrecno za to, da dobi od USA zagotovilo, da bo lahko tam kupovala vojni material, ko bodo izčrpana finančna sredstva Velike Britanije, depozirana v Ameriki.

WASHINGTON, 17. dec. AP. Britanska vlada je uradno zaprosila USA za finančno pomoč. To se je izvedelo privatno, vendar pa ni mogoče izvedeti, za koliko je zaprosila. Finančni minister Morgenthau ni hotel direktno potrditi te vesti.

WASHINGTON, 17. dec. Reuter. Predstavniki tiska so vprašali finančnega ministra Morgenthaua, če je do 16. ure angleška vlada že predložila prošnjo za pomoč. Morgenthau je odgovoril: »Moja

ura je stala«. Na ponovno vprašanje, kakšnega pomena naj bo ta odgovor, je Morgenthau naglasil: »Vse, kar vam lahko povem, je, da moja ura ni šla.« Vsako uradno poročilo o finančni pomoči V. Britaniji bo izšlo le iz Bele hiše. Ponovil je svojo izjavo minilega tedna, da brez pristanka kongresa ne bo mogoče dati pomoči v tujino.

Letalski napad na Švico

BERN, 17. dec. Reuter. Štiri osebe so bile ubite in več ranjenih ter prizadejana velika materialna škoda, ko je več bomb padlo na Bazel in na Binningen. Švicarsko vrhovno poveljstvo javlja, da so tuja letala nocjo metala bombe na oba okraja. Vrši se preiskava o poreklu bomb.

BERN, 17. dec. DNB. Štab švicarske vojske javlja, da so v noči med 16. in 17. decembrom letela tuja letala nad švicarskim ozemljem. Blizu Basela in v okraju Guldendinger so vrgla več bomb. Štiri osebe so ubite, več ljudi pa ranjenih. Uvedena je stroga preiskava, čigava letala so kršila švicarsko nevtralnost.

RAZMERJE POSLANCEV V USA

WASHINGTON, 17. dec. DNB. Volivni kolegij je dokončno izdal uradno poročilo, po katerem so dobili demokrati 449 poslancev, republikanci pa 82. Tretja izvolitev Roosevelta je bila tako uradno potrjena.

DONOWAN V LONDONU

LONDON, 17. dec. Reuter. Polkovnik William Donovan je prispel včeraj v London z letalom iz Lizbone. O njegovih misliji še vedno ni nobenih informacij.

NAPAD NA BARI

LONDON, 17. dec. Reuter. Nocjo so angleška letala močno napadla Bari.

INDIJA POSTANE DOMINION

KALKUTA, 17. dec. Reuter. Podkralj Indije je včeraj izjavil, da je cilj angleške politike v Indiji ostal nespremenjen, t. j., da dobi Indija položaj dominiona in to čimprej. To izjavo je podal podkralj na seji združenja indijskih trgovinskih zbornic.

ANGLESKI PROTEST ZARADI TANGERJA

LONDON, 17. dec. Reuter. Angleški poslanik v Madridu in angleški konzul v Tangeriu sta vložila protest zaradi ukrepov, s katerimi je španska vlada prekršila mednarodni statut Tangerja.

Celonočni napadi na Mannheim

Angleška poročila pravijo, da je bilo v pretekli noči izvršenih le malo nemških napadov na Anglijo, Angleži pa so od 20. ure do zore bombardirali Mannheim v Nemčiji — Napaden je bil tudi Berlin — Nemci poročajo o napadih na Anglijo

ANGLEŠKA POROČILA

LONDON, 17. dec. Reuter. Nemška letala so v noči na torek letela nad severozahodno in srednjo Anglijo. Napadi niso bili večjega obsega. Ljudskih žrtev je malo, materialna škoda tudi ni velika. Angleška letala so letela nad Mannheimom.

LONDON, 17. dec. AP. Nocoj je nad London prišlo eno samo nemško letalo in odvrlo nekaj bomb. Drugih letal ni bilo zaradi megle.

LONDON, 17. dec. Reuter. Sinoči so bili nemški napadi na Anglijo spet manjši. Na več krajih je padlo več bomb, posebno na neko mesto v severozahodu in v Midlandih. Na London je padlo le malo bomb. Nocoj je bil glavni napad angleških letal izvršen na Mannheim. Ta napad je trajal od 8 ure zvečer do zore. Ko je bil konec bombardiranja, se je videlo veliko

požarov.

LONDON, 17. dec. AP. Angleški bombniki so v dveh valovih, ki sta sledila v razmahu 6 ur, napadli tovarne in železniške postaje v Berlinu ter neko podzemsko železnico.

VČERAŠNJE NEMŠKO POROČILO
BERLIN, 17. dec. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: V noči med 14. in 15. decembrom so nemška letala napadla London in druge važne vojaške cilje v južni in vzhodni Angliji. Ponovno je bila minirana neka angleška luka. Zaradi slabega vremena je nemško letalstvo podnevi vršilo samo ogledniške polete. — Včeraj so nemška letala izvedla več kombiniranih bombnih napadov na neko važno mesto v srednji Angliji. Letala so se lahko bližala mestu nad oblaki in jih niso mogli opaziti, ter so zato z velikim

uspehom skozi oblake metala bombe na cilje. Letalci, ki so se vrnili, so sporočili, da so opazili 30 požarov.

POROČILA TUJIH POROČEVALCEV

BERLIN, 17. dec. United Press. V nemških krogih izjavljajo, da so angleška letala v nedeljo ponoči direktno zadela neko podzemsko postajališče, dve bolnišnici in več privatnih zgradb. Neka tovarna v srednji Nemčiji je bila zažgana. Štiri osebe so bile v Berlinu ubite, 12 pa ranjenih. Posebno hud napad je bil na Frankfurt in je trajal dve uri.

AMSTERDAM, 17. dec. DNB. Londonski radio je javil sinoči o živahnem delovanju tujih letal nad prestolnico. Napad na severozahodno Anglijo je trajal nad eno uro. Močni napadi so bili tudi ob vzhodnem delu srednje Anglije. Vrženih je bilo več bomb, protiletalske baterije so bile živahno v akciji.

Lloyd George veleposlanik v USA?

LONDON, 17. dec. Reuter. V Londonu mnogo komentirajo obisk, ki ga je napravil Lloyd George, angleški ministrski predsednik za časa svetovne vojne, pri sedanjem ministrskem predsed. Churchill. Nekateri menijo, da je ta obisk v zvezi z namero imenovati Lloyda Georgea za angleškega veleposlanika v Washingtonu, drugi pa menijo, da bo vstopil v vlado. Lloyd George je bil svoječasno minister za municijo, v zadnjem času pa

je bil po javnem mnenju kandidat za ministra za proizvodnjo letal. Ako se lord Beaverbrook umakne, je zelo verjetno, da bo vstopil Lloyd George v vlado kot minister brez listnice.

LONDON, 17. dec. AP. Govori se, da je bil včerajšnji obisk Lloyda Georgea pri Churchillju v zvezi z njegovim verjetnim imenovanjem za angleškega veleposlanika v USA. Lloyd George, ki je sedaj star 88 let, je zaprosil za premislek.

Komunistična zarota v Angliji

LONDON, 17. dec. Reuter. Scotland Yard (londonska policija) je odkril veliko komunistično zaroto, ki je imela za cilj razširjanje nezadovoljstva med angleškimi delavci. Včeraj pa je minister za delo Ernest Bevin v Glasgowu govoril

ter opozoril Sovjetsko zvezo, da mora prenehati s sabotiranjem britanskih naprov in morale v času vojne. Dejal je, da mora angleška vlada naučiti sovjetsko, da se njene zunanje politične metode v Angliji ne obnesejo.

Nihče ne plačuje vojnih dolgov

WASHINGTON, 17. dec. Ass. Press. Včeraj je spet zapadlo plačilo anuitete dolga iz svetovne vojne. Plačala je samo Madžarska, in še ta samo deloma. Prvič Finska ni plačala, to pa na temelju posebnega zakona, ki ga je sprejel finski parlament. Ta zakon določa, da bo Finska plačevala svoj dolg iz svetovne vojne pozneje, ker ima sedaj preveč izgub

zaradi lanske vojne v Sovjetsko zvezo. Velika Britanija ni plačala 127.670.765 dolarjev, ampak se je po svojih predstavnikih pogajala za novo posojilo. Sir Frederick Phillips je imel konferenco z ameriškim finančnim ministrom Morgenthauom. Madžarska je plačala 9828 dolarjev, morala bi pa 52.770.

Italijani verujejo v svojo zmago

RIM, 17. dec. Stefani. »Messaggero« piše o bojih v Albaniji in pravi, da je usoda Grčiji že odmerjena. Anglija ni prizadejala Italiji nobenega udarca s pomočjo Grkom. Končno bo tudi sama premagana. Grki in Angleži bi lahko gojili svoje nade samo tedaj, če bi se Italijani ne borili. Dejstva pa govore, da se Italijani hlabro bore. To je eden glavnih pogojev v končno zmago. Tudi možnosti blokade in protiblokade so v korist Italiji. V Grčiji se bo skoro pokazala premoč Italije.

MILANO, 17. dec. Stefani. »Corriere della Sera« piše k pisanju ameriških in angleških listov o duševni potrtosti, ki je

zajela Italijo, da se bosta Anglija in Amerika kmalu prepričali, kako sta v zmoti. Italija ni zlomljena, čeprav so se vrgle nanjo vse razpoložljive sile Anglije v zraku, na suhem in na morju. Dovolj je, da se prečita brzojavka, ki jo je dobil Mussolini od odličnikov iz Forlija, da se vidi odločnost Italije za končno zmago. Italija se je borila tri leta in pol proti Habsburžanom, v šestih mesecih je osvojila abesinsko cesarstvo, s svojo intervencijo je pripomogla nacionalistični Španiji do zmage v državljanski vojni. Dejstva bodo sama na senzacionalen način demantirala tuje trditve.

Boj na notranji fronti

RIM, 17. dec. AP. Adelchi Serena, glavni tajnik fašistične stranke, je oznanil, da se bo pozimi bila v Italiji »bitka na notranji fronti«, ki bo obsegala tudi zbirke za zimsko pomoč, za bolnišnice ter v striktni pažnji nad racioniranjem in cenami. V severni Italiji bo prirejenih več velikih shodov.

PRINCESA JULIJANA V USA

WASHINGTON, 17. dec. Reuter. Holandska prestolonaslednica Julijana bo dospela jutri v Washington, kjer bo ostala kot gost Roosevelta tri dni. Tri dni bo nato bivala v New Yorku, na kar se bo vrnila v Kanado.

VRAČANJE BELGIJSKIH UJETNIKOV

BRUSELJ, 17. dec. Stefani. V Anversu je dospela skupina 4000 belgijskih ujetnikov iz Nemčije.

NOBELOVE NAGRADE ZA MIR LETOS NE BO

OSLO, 17. dec. Havas. Kakor poročajo iz Norveške, Nobelova nagrada za mir letos ne bo podeljena.

OSTRA ZIMA V SIBIRIJI

MOSKVA, 17. dec. Stefani. Po vsej Sibiriji je zavladala izredno ostra zima. V Irkutsku so zabeležili 39 stopinj pod ničlo. V nekem kraju na sibirsko-kitajski meji je pa bilo celo 42 stopinj pod ničlo, okoli zlatih rudnikov v Bodaiboi pa 50 stopinj. V Moskvi znaša temperatura 10 stopinj pod ničlo. V južnem petrolejskem ozemlju pa vlada za sedanj čas izredno toplo vreme.

ŠVEDSKO OBRAMBNO POSOJILO

STOCKHOLM, 17. dec. DNB. Švedska bo razpisala novo državno posojilo za narodno obrambo v višini 500 milijonov kron.

KONOJE NE BO ODPSTOPIL

TOKIO, 17. dec. DNB. Tu zanikujejo vesti, da namerava princ Konoje odstopiti. Tudi ni res, da bo odstopil minister za mornarico in trgovinski minister.

Zadnja pot dr. Korošca

Današnje pogrebne svečanosti

LJUBLJANA, 17. dec. Današnje pogrebne svečanosti so se pričele ob 9. v stolnici z verskimi obredi. Mašo zadušnico je bral mariborski škof dr. Tomažič, pridigal pa je ljubljanski škof dr. Rožman. Po pridigi je okoli pol 11. ure pričel beograjski nadškof dr. Ujčič pogrebne molitve ob številni asistenci duhovščine. Pevec so nato zapeli žalostinko »Vigred se povrne«, orgle pa so zadonele pokojniku v zadnji pozdrav. Ob 11. se je jel premikati pogrebni sprevod izpred stolnice po ljubljanskih ulicah proti pokopališču pri Sv. Križu. Mrzlo, nekoliko megleno jutro se je prelilo v lep zimski dan. Po ulicah so črne zastave, na vseh plinskih svetilkah vplajajo bakle, svetilke so ovite v črno. Za vojaško godbo so se uvrstile točno po sporedu vse organizacije, društva, ustanove, delegacije, godbe, pevski zbori in nepregledna množica. Dolga vrsta lepih

Siam za sporazum z Indokino

TOKIO, 17. dec. DNB. Agencija Domej poroča, da je siamska vlada podala izjavo, v kateri izraža pripravljenost rešiti mejne spore z Indokino na miren in prijateljski način. Pristala bi na to, da se snide razvejna komisija, katere člani so bili svoječasno že imenovani. Siam ne želi vznemirjati svojih sosedov, hoče pa, da se popravijo krivice, ki so mu bile storjene.

FLAMCI PROTI ZIDOM

ANVERSA, 17. dec. DNB. V palači Rubensa je bila velika protizidovska demonstracija. Nacionalni flamski poslanec Hermann je govoril, da so Židje izzvali sedanjo vojno, bodo jo pa tudi izgubili. Pozval je prisotne in oblasti, naj počistijo z Židi v državi.

GENERAL ČATLOŠ NA DUNAJU

BRATISLAVA, 17. dec. DNB. Na poziv s strani Nemčije je odpotoval na Dunaj slovaški obrambni minister, general Čatloš v spremstvu 15 višjih častnikov slovaške vojske. Ogledal si bo razstavo nemške oborožene sile na Heldenplatzu.

BOJ PROTI MASONOM V BELGIJI

BRUSELJ, 17. dec. DNB. Tisk prinaša statut novoustanovljene lige proti masonom. Liga se bo borila za boljše moralo naroda proti vsem podtalnim elementom.

JUSTIFIKACIJA ŠPIJONA

LONDON, 17. dec. Reuter. V kaznišnici Pentoville je bil usmrčen holandski podanik Karl Albért Kieboom, ker je bil zaradi špijonaže obsojen na smrt.

NOMURA VELEPOSLANIK V USA

TOKIO, 17. dec. DNB. Novi japonski poslanik v Washingtonu, admiral Nomura, bo odpotoval iz Šanghaja sredi januarja v Ameriko.

NEMCI O BOJIH V AFRIKI

BERLIN, 17. dec. DNB. »Dogodki v severni Afriki imajo namen, z uspehi dvigniti moralo angleškega naroda. Brez pomembni taktični uspeh je pretvorila Anglija v vojno akcijo v času ko mora Ameriki priznati, kako v težkem stanju da je in da ji je zato pomoč potrebna. Operacije v Sredozemlju so prisilile Angleže, da so več svojih sil spravili od prestolnice in jih cepili. Angliji je zmaga zaradi uspeha v USA nujno potrebna. Anglija se nada, da bo tako zadela notranjo fronto Italije ter sprožila med Italijo in Nemčijo ozračje nezaupanja. V Italiji in Nemčiji so pa dobro oborožene divizije pripravljene za nove naloge. — Predvideva se trenutek, ko bodo zlomljene vse angleške iluzije in vsi njeji pozikusi, da zrahlja vojno moralo italijanskega naroda in vojakov ter brezkompro misno sodelovanje Italije z Nemčijo. Ogromni pomen italijanskih akcij v Sredozemlju se še ne da oceniti, vežejo pa nase velike sile Angležev. Vojna ne bo rešena pri Sollumu ali v kaki gorski dolini na grškem bojišču. Italijanske sile niso načete. Osovina predstavlja celino, ki kakor klešče pritiska na Vel. Britanijo. S propagando se vojna ne dobiva,« piše nemški tisk.

Mariborska napoved: Pretežno jasno in še bolj hladno ter stanovitno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura —8,0, danes najnižja —17,8, opoldne —9,0.

BORZA, Curih, 17. dec. Beograd 10, Pariz 8,50, London 16,40, Newyork 4,31, Milan 21,70, Berlin 172,50, Sofija 4,37 1/2, Budimpešta 85.

UREDITEV ITALIJANSKE PREHRANE

RIM, 17. dec. Stefani. Na predlog odbora ministrov je Mussolini odločil, da se pristojnost prehrane vojske in civilnega prebivalstva koncentrira v ministrstvu za poljedelstvo in gozdove. Hrane je dovolj. Razdelitev živeža se bo izvrševala tudi nadalje po najpravičnejšem redu in pod strogo kontrolo. Kakršne koli spekulacije se bodo strogo kaznovale.

ZDRAVSTVO V SSSR

MOSKVA, 17. dec. Tass. Ljudski komisar za zdravstvo Micerev je predstavniku agencije Tass izjavil, da je bilo letos v zdravstvenem pogledu izvedenih mnogo akcij v sovjetski Rusiji. Odstotek bolnišnic v mestih in vaseh se je povečal za 10%; bolezni so se zmanjšale za 30%. Znanstveni inštituti in bolnišnice nudijo stalno pomoč. V državi je 127.000

zdravnikov in 470.000 bolniškega osebja. V prihodnjem letu bo zdravstvena akcija še povečana.

KANADSKO-AMERIŠKI ODBOR

NEW YORK, 17. dec. DNB. Mešani kanadsko-ameriški odbor se je sestel k zasedanju. Predsedoval je newyorški župan La Guardia.

UBOJ SODNIKA V ČUNGKINGU

TOKIO, 17. dec. Domei. Francoskega sodnika Dhoogesa Edvarda so napadli neznanci v Čungkingu ter ga s štirimi revolverskimi strelji ubili.

»ISTRIA« PROSI ZA POMOČ

NEW YORK, 16. dec. AP. Italijanski 5416tonski parnik »Istria« je zaprosil za pomoč na morju v bližini Kingstona na Jamajki.

Ob zadnjem slovesu jugoslovanskega državnika

Nekaj zgodovinskih reminiscenc na dr. Korošca izza velikih dni v svetovni vojni

Na delu za koncentracijo slovenskih strank

Ko se je začetkom l. 1916., pod vtisom do- zvednih avstrijskih zmag na bojiščih, začela s strani Nationalverbanda v avstrijskem par- lamentu akcija za novo ureditev Avstrije, ki naj bi Nemcem zagotovila — potom tesnejše združitve z Nemčijo — še večje predprave, se je pojavila med slovenskimi političnimi skupinami na Štajerskem (SLS in Narodno stranko) tendenca po koncentraciji. V mariborskem glasilu pokojnega dr. Korošca, »Straži«, je pod naslovom »Skupni narodni program« izšel članek, ki je izzvenel v iz- javo, da v SLS ni za to nobenih ovir. »Slov. Narod« kot takrat edino glasilo naprednih Slovencev, je ugotovil, da je zблиžanje strank na skupnem narodnem programu neobhodno potrebno. Dr. Sušteršič je proglasil v poseb- nem programatičnem članku kot kardinalni program za slovensko koncentracijo: »absol- lutno zvestobo do habsburško-lotarinške di- nastije« in »spoštovanje nauk in naprav katoliške cerkve ter popolno svobodo njenega kretanja«.

Ko so 9. nov. 1916. na skupnem zborova- nju nemškega Nationalverbanda in kršč. so- cialistov na Dunaju sprejeli resolucijo, v ka- teri so med drugim zahtevali uvedbo nem- ščine kot državnega jezika, sta »Slovenec« in »Slov. Narod« ponovno poudarila potrebo združenja vseh Slovencev brez razlike glede na načelna in svetovnonazorska naspotja. Se v istem mesecu so se združile vse češke stranke v »Český Svaz« in slovenski listi so zopet objavili pozive, naj Slovenci slede češ- kemu vzgledu. Misel slovenske koncentracije je bila stalno na dnevnem redu, vendar do uresničenja ni prišlo.

18. marca 1917 pa so delegati Volksratov iz Spodnje Štajerske, Kranjske, Koroške, Trsta in Primorja na zborovanju v Celovcu sklenili, da vztrajajo pri nemškem programu iz l. 1916, zlasti na uvedbi nemščine kot državnega jezika.

Dne 15. aprila 1917 je prišel dr. Korošec v Celje in je skupno z nekaterimi drugimi zastopniki SLS stopil v stike s predstavniko Narodne stranke. Sporočil je željo štajerske »Kmečke zveze«, da bi na Štajerskem ko- operirali v narodnih vprašanjih, češ da so na Kranjskem v SLS nastale takšne razmere, da niti SLS sama ne more na zunaj v narodnih vprašanjih skupno nastopati. »Brez naše razvije«, je kratko pripomnil dr. Korošec. Razvil pa je načrt, po katerem bi si obe poli- tični skupini ohranili popolno samostojnost, bi se pa od slučaja do slučaja sporazumeli, ali nastopita v dotičnem vprašanju skupno in kakšno stališče bosta zavzeli. Če se v ka- kem vprašanju ne bi mogli sporazumeti, ostane vsaki skupini prosto, da zavzame svo- je stališče. Takšna vprašanja bi bila n. pr. zahteva po demokratizaciji štajerskega dežel- nega zbora (splošna volilna pravica), vpra- šanje razdelitve v okrožja, nadsodišča v Ljubljani, razna šolska vprašanja (slovensko gimnazijsko vprašanje v Celju, Mariboru in Ptujju, vinarska kmetijska šola za mursko dolino itd.).

Deklaracijski pokret, ki je kmalu nato z vsi silo izbruhnil v češkem in slovenskem narodu, je brez vsakršnih nadaljnjih konferenc strnil ves slovenski narod v enotno fronto. Bitka za osvobodjenje in zedinjenje je ustvarila kon- centracijo.

Na potu iz »habsburškega okvira« v svo- bodno Jugoslavijo

Avstrijska vlada je začela ponujati revizijo ustave in trializem (avstrijsko-madžarsko-ju- goslovanski!). Nemški Volksrati so zborovali 29. jul. in 2. sept. 1917 ter so se izrekli proti narodni enakopravnosti in za nadaljnje zati- ranje Jugoslovancev. Odklonili so tudi narodno avtonomijo v okviru banovin.

Začetkom oktobra 1917 je »Budapesti Hir- lapa« objavil razogovor z dr. Korošcem, ki je izjavil:

»Perhoresciramo trializem, ker želimo, da tudi drugi narodi realizirajo svoje stremljenje po združitvi in osamosvojitvi. Srbsko-hrvat- ska koalicija bo pod pritiskom javnega mne- nja morala opustiti stališče vzdržanja unije z Ogrsko. Evolucija duš v smislu naših strem- ljenj napreduje od dne do dne. Obiščite me čez pol leta...«

8. okt. 1917 je umrl dr. Janez Ev. Krek. Na njegovem pogrebu v Ljubljani je doktor Korošec v svojem govoru ob grobu z vzvišenim glasom zaklical Slovencev:

»Dvignite glave, ker se približuje vaše odrešenje!«

12. dec. 1917 je dr. Korošec v vojnem odseku avstrijskih delegacij v velikem go- voru med drugim rekel:

»O vsem, kar se je godilo na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem, v Primorju, Bosni in Hercegovini, se do danes še ni vršila nobena preiskava. Jugoslovani še nismo dobili ni- kakega zadoščenja, morilci od najnižjega vo- jaka do generala pa hodijo ponosno po svetu. Toda iz krvi, ki je tekla tam doli v naši jugoslovanski zemlji, iz zatiranja in pre- ganjanja se je rodila velika želja po svobodi, samostojnosti, po samoodločbi. Nikdo ne bo več iztrgal našemu jugoslovanskemu narodu iz srca idealov svobode, samostojnosti in ne- odvisnosti.«

6. jan. 1918 so se zbrali v Pragi zastopniki iz vseh čeških dežel, da naznanjajo narodu in celemu svetu, zlasti pa Dunaju, kaj hoče češki narod. Izdan je bil »Manifest češkega naroda« z zahtevo po soudeležbi češkega na- roda na mirovni pogajanjih in po svobodni narodni državi.

Dr. Korošec je kot predsednik Jugoslo- vanskega kluba v avstrijskem parlamentu poslal zboru sledečo brzojavko:

»V borbi za izvedbo samoodločbe češko- slovaškega naroda in za češko-slovaško državo bo našel češko-slovaški narod v ju- goslovanskem narodu zvestega zaveznika, ki se bo z njim boril ramo ob ramo.

Jugoslovani s Čehi vred odrekajo grofu Czerninu*) legitimacijo, da govori v imenu narodov te monarhije, ker zastopa samo pri- vilegirano manjšino. Jugoslovani smo na svoji koži občutili, kako Avstro-Ogrska razumeva »ustavno samoodločbo« in koliko varujeje temeljni zakoni imetek in življenje državljanov.

Zelimo trajni mir, ki se pa ne more zgra- diti na medsebojnem varanju in tlačanju na- rodov, temveč le na moralnih temeljih, za katere se danes bojujejo milijoni.

Zato z zaupanjem zremo v bodočnost češkega in jugoslovanskega naroda.«

Deklaracijsko gibanje je zavzemalo vedno širši obseg. Začetkom l. 1918 je cesarski na- mestnik v Gradcu, grof Clary, dal orožniko- nalog, da zatro v slovenskem ljudstvu to gi- banje. Pripravljala se je ustanovitev Narod- nega sveta za celo Slovenijo iz zastopnikov vseh slovenskih strank.

Dne 2. marca 1918 se je vršil v Zagrebu

Mnenje Švicarjev k bojem v Albaniji

Dopisnik »Neue Zürcher Zeitung« po- roča iz Aten, da »je grški narod dobil svojo bojevitost proti sedanjemu sovraž- niku v vojni posebno po onem dnevu, ko je bila torpedirana križarka »Helli«. Gr- ški tisk je na široko opisal, kako je ita- lijanski torpedo spravil njihovo ponosno križarko na dno morja med velikim ver- skimi svečanostmi. Tudi zasedbo Dede-

Nov letalski motor za zračne sile USA

V USA so izdelali tip letalskega mo- torja z novim pogonom, ki bo pripomo- gel, da bodo Zedinjene države dobile pr- venstvo v oboroženi zračni sili. O tej senzaciji je poročal E. B. Myers, ravna- telj aeronavtične šole v Guggenheimu. Novi izum so že preizkusili v ameriški vojski, država je naročila te motorje v veliki množini.

Motor ima neke funkcijske tvornosti ra- kete, odvisen je od cikličnih eksplozij, ki

Spor Siam s francosko Indokino

Siam je bil v 17. stoletju tako rekoč velesila na jugu Azije. Tedaj je imel pod seboj vsi Malako, s Singapurom vred. Phaulkon, Grk z otoka Kefalonije, je kot minister oborožil vojsko in mornarico Siam po evropskem vzoru. V 19. sto- letju se pa država ni mogla več upirati Angležem in Francozom, ki so rezali kos za kosom z njenega telesa.

V prvi svetovni vojni je bil Siam na strani antante, zdaj hoče izkoristiti pa-

Kultura

Dva set let likovnih razstav v Mariboru

Naši likovni umetniki so pri otvoritvi svoje sedanje razstave v veliki dvorani Narodnega doma prezrli, da je to jubilejna razstava ob 20letnici pričetka sistematičnega razvoja si- karske umetnosti v našem Mariboru, kajti predvojni Maribor ni v tem oziru ničesar po- menil in je imel do l. 1920. le eno samo raz- stavo slik enega samega slikarja. Šele slo- venski umetniki, na čelu z akad. slikarjem prof. Viktorjem Cotičem in s pobudo in podporo našega velikega pokojnega generala Rudolfa Maistra, so spoznali, da je treba iz našega mesta napraviti tudi središče ude- stovanja likovne umetnosti.

Tako je bila na pobudo prof. Cotiča in generala Maistra l. 1920. prirejena v ka- zinskih prostorih, tam, kjer je sedaj Studij- ska knjižnica, prva velika razstava likovne umetnosti, ki so se udeležili vsi likovni umetniki z mariborskega področja. Razstava je bila sicer kvalitetno zelo neenakomerna, toda dala je pobudo za ustanovitev Umetniš- kega kluba »Groharja«, ki je združil vse naše likovne umetnike in skrbel za vsakoletne slikarske in kiparske razstave. Prvi predse- dnik mu je bil prof. Cotič, nato pa prof. Gvajc. Pozneje se je zaradi nastalih spre- memb klub spremenil v novo organizacijo, ki je dobila ime »Brazda« in obstaja še vedno.

Klub, ki je v bistvu bil vseh teh 20 let eden in isti, tudi po spremembi naslova in spreminjanju članstva, je izvršil v Mariboru ogromno kulturno delo in v zgodovini našega mesta nikoli ne bo mogel biti pozabljen. V njegovem okrilju, ali vsaj z njegovo pomočjo, je bilo v Mariboru organiziranih okoli 40 klu- bovih ali kolektivnih razstav njegovih čla-

sestaneke narodnih zastopnikov iz vseh ju- goslovanskih dežel bivše Avstrije. Iz Slovenije so bili dr. Korošec, dr. Izidor Cankar in dok- tor A. Kramer. Izrekli so se za skupni narodni pokret, za koncentracijo strank na programu narodnega edinstva ter za neodvisno narodno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pri- pravljala se je ustanovitev centralnega Na- rodnega sveta v Zagrebu za vse jugoslan- ske dežele v Avstriji in Ogrski.

17. marca 1918 se je vršil v Zalcu ogo- rmen deklaracijski tabor, ob 50. obletnici pr- vega slovenskega tabora istotam. Govorili so dr. Korošec, dr. Ravnikar, dr. Stojan Bu- disavljevič in Ivan Peršič. Sledili so nadaljnji mogočni tabori po celi Sloveniji. Pokret je šel svojo zmagovito pot.

Na »prisegi češkega naroda« 13. aprila 1918 v Pragi sta bila od Jugoslovancev navzoča dr. Korošec in dr. Pavelič. Dr. Korošec je govoril med drugim:

»Mladi narod Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se nevdružno razvija višje in višje, je od nekdaj z občudovanjem gledal na bratski češki narod... Ostanemo vaši zvesti sobo- jevniki...«

17. maja 1918 sta predsednik Češkega Svaza Staněk in predsednik Jugoslov. kluba dr. Korošec na podlagi sklepov skupne

seje obeh klubov izdala proklamacijo na češki in jugoslovanski narod, ki je vsebovala odločen protest proti nameram vlade, da bi odcepila slovanske dežele od jugoslovanskega naroda. Odklonila sta odgovornost za na- daljnji razvoj ter izjavila, da vztrajata v borbi proti absolutizmu in nadvladi manjšine ter za demokracijo, svobodo, pravico samood- ločbe in za politično samostojnost.

1. oktobra 1918 se je zopet sestel avstrijski parlament.

Dr. Korošec je na prvi seji v imenu jugoslovanskih poslancev podal izjavo, v ka- teri je med drugim rekel:

Avstrijska vlada ni legitimirana, da bi go- vorila v imenu zatiranih narodov.

Sedaj je prepozno!

Dne 16. okt. 1918 je avstrijski cesar Karl izdal manifest, v katerem je obljubljal na- rodne federativne države nemško-avstrijsko, češko, ilirsko in malorusko v okviru habs- burške monarhije. Dne 19. okt. je izšla pro- klamacija Narodnega veča (sveta), kateremu je bil prvi predsednik dr. Korošec, ki je odklonila cesarski manifest od 16. okt. ter za- htevala zedinjenje celokupnega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev na vsem njegovem etnografskem ozemlju ter zastopstvo na mi- rovni konferenci.

*) Takratni avstrijski zunanji minister grof Czernin je napovedal ostro borbo proti češ- kim in jugoslovanskim aspiracijam.

poizkusni baloni, ali se da med velesi- lami, ki so zainteresirane v Tihem ocea- nu, odnosno na jugu Azije, najti odločil- na rešitev res le z orožjem.

BOMBNIK ZA BOŽIČ ANGLIJI

Ameriško delavstvo je zbralo prispev- ke, s katerimi bodo podarili Veliki Bri- tanijski božični bombnik. V letalskih to- varnah »Lockheed« in »Vega« dela 20.000 delavcev. Ti so zbrali 80.000 dolarjev. Prostovoljno so delali po dve uri nad delovnim časom, da so lahko zgradili še naročeno letalo, ki se bo imenovalo »Duh Lockheeda in Vege«.

Svak maršala Čangkajška, Soong potuje v London, kjer bo vodil posvetovanja za novo pogodbo med Čangkajškovo Kitajsko in Ve- liko Britanijo.

»Sedanja vojna je bitka dveh kultur,« pi- šejo turški listi. Na eni strani demokratična Anglija, na drugi avtoritarne diktature. Kon- čna rešitev je mogoča le s padcem ene ali druge ideje.

Indijske in francoske čete generala de Gaul- lea sodelujejo rame ob ramenu v veliki of- zivi v Libiji. Pri naskoku na Sidi el Barrani so se posebno izkazali indijski vojaki.

»Naši napori za ohranitev idealov in ciljev bodo terjali še mnogo muk in žrtev, morda tudi krvi,« piše Dorothy Thompson v »New York Herald Tribune«.

Kraljica Elizabeta se je zahvalila kolonijam, ki so prispevale denar za postavitev 35 kan- tin onim, ki so največ trpeli zaradi bombar- diranja angleških mest iz zraka.

»Slovenska kmečko-delavska sloga« je na zagrebškem zasedanju sklenila izdajati svoj list ter sodelovati s hrvatsko »Gospodarsko Slogo«. Odbor je sestavljen takole: predse- dnik Pavle Horvat iz Male Nedelje, člani od- bora so Ivan Zerjav iz Brežic, Matija Mulec iz Gornje Radgone, Franjo Bulc iz Mirne, Franz Toplak iz Gočave, Peter Megla od Sv. Tomaža, Stefan Semen iz Beltincev.

osebe in vsi dogodki docela realnega zna- čaja, in tudi »pravljice« so dejansko le ena sama, v posamezne epizode razčlenjena zgodba. Obenem nam riše pisatelj pokrajino in ljudi v njej, njihove vraže, hudobije, dobre in senčne strani ter delo. Delo je napisano dovolj razgibano, da bo zanimalo bravce, ka- terim je namenjeno. Knjiga je čedno oprem- ljena, samo uporaba zelene barve na naslovni strani daje podobi bolj nemško-alpski kakor slovenski značaj. Obsega 144 strani in stane 28 din. Naroči se lahko tudi v knjigarni Tis- kovne zadruge v Mariboru, Cankarjeva ul. 1.

k. Večer slovenske besede, t. j. nastop mariborskih književnikov v Murski Soboti, opi- suje na uvodnem mestu najnovejše skupne 7/8 številke »Mladega Prekmurca« Ivan Sif- tar. Mimogrede pove nekaj trpkih besed na naslov onih, ki jih na večeru ni bilo. Miško Kranjec je napisal satiro na pozabljeno odk- ritje spomenika starim prekmurkim knji- ževnikom. Dr. R. Savnik razpravlja na kratko o dvajsetih letih slovenske uprave v Prek- murju v zvezi s poročili v zborniku »Slove- nija«. Fr. Gumilar poroča o turniških freskah, F. Bükvič o »borovem gostovanju«, F. Trdko nadaljuje razpravo o gospodarskem življenju Prekmurja, J. Liška pa pričinja zanimivo raz- pravljanje o uspehih in neuspehih dvajsetlet- nega dela za pritegnitev prekmurskega ljud- stva k slovenski skupnosti. Njegove ugotov- itve so postavljene skrajno objektivno in za- devajo v živo. V tem oziru in na tem terenu Slovenci v resnici nismo pokazali sposob- nosti, glavni del krivde pa bo najbrže v na- šem strankarstvu, katerega koristi so nam bile važnejše kakor koristi celotnega naroda. Leposlovje zastopajo v tem zvezku Paljin s pesmijo »Bratu«, Marika Kardoš s pesmijo »Pesem vode«, F. Kališ s pesmijo »Dekle iz Vielacha« ter Vran z novelo »Videl sem«. Oh koncu so še poročila o novih delih Miška Kranjca.

Gospodarske vesti

Maksimirane cene koruze in koruzne moke

Ban je na temelju čl. 1. uredbe o prometu s koruzo določil najvišje cene za koruzo in mlevske izdelke iz koruze:

1. Za rumeno koruzo s 14% vlage pri prodaji na veliko v vrečah s 325 din za 100 kg franko skladišče prodajalca. V tej ceni je všteti 2,5% skupni davek. Ako prodaja prodajalec koruzo v svojih vrečah, sme pribiti k tej ceni 5 din kot obrabnino za vreče. Cena bele koruze je za 12,5 din, cena činkvanta je za 50 din višja. Ako vsebuje koruzo več kakor 14% vlage, je odbiti od zgornjih cen za vsak višji odstotek vlage 4 din.

2. Za mlevske izdelke iz koruze pri prodaji na veliko za 100 kg.

	iz rum.	iz bele	iz čin-
	koruze:	koruze:	kvant.:
	din	din	din
koruznega zdroba	475.—	490.—	510.—
koruzne moke	385.—	400.—	425.—
koruznih otrobov	225.—	225.—	225.—

Te cene računajo prodajalci s sedežem v dravski banovini franko postaja prodajalca; drugi prodajalci pa franko postaja kupca. K tem cenam se prištevata občinska trošarina. Ne smeta se prištevati k tem cenam skupni davek in obrabnina za vreče. Pri odjemu večjih količin mlevskih izdelkov se dovoljujejo cene, navedene v točki 2., popusti, ki jih določita sporazumno prodajalec in kupec. Odjemalcem, ki trgujejo z mlevskimi izdelki pretežno na debelo, se morajo dovoljevati na pod točko 2. navedene cene tolikšni popusti, da znašajo za mlevske izdelke najvišje nabavne cene:

	iz rum.	iz bele	iz čin-
	koruze:	koruze:	kvant.:
	din	din	din
koruznega zdroba	440.—	455.—	475.—
koruzne moke	350.—	37.—	390.—
otrobov	200.—	200.—	200.—

4. Ako meljejo mlino koruzo za račun trgovca, smejo računati za mlevnino z vštetim razkladanjem in nakladanjem največ 2.300 din za vagon. Ako posodijo mlino vreče, smejo računati še 500 din iz naslova obrabnine za vreče.

5. Normalna meljava koruze v dravski banovini je: za rumeno in belo koruzo 20% zdroba, 60% moke, 18% otrobov; za činkvanta 40% zdroba, 40% moke in 18% otrobov. Ta predpis velja do morebitnih drugačnih predpisov o meljavi, ki bi se izdali z veljavnostjo za celo državo.

6. Trgovski mlini in trgovci, ki žele mleti v dravski banovini koruzo tako, da bi dobili iz nje večji % zdroba kakor je predpisano v točki 5. te odredbe, morajo prijaviti ta način mletja bankski upravi, referatu za kontrolo cen.

7. Podjetja, za katera se je koruzo tako mlela, so dolžna prispevati v banovin-

ski sklad za aprovizacijo prispevek, ki ga predpiše banska uprava v taki višini, da se zmanjša s tem zaslužek trgovskega mlina ali trgovca na ono višino, ki bi se dosegla pri normalni meljavi.

8. Cene koruze in mlevskih izdelkov iz koruze v trgovini na malo se določajo tako, da pribije trgovec na malo k nakupni ceni prevozne stroške in mo-

rebitno trošarino, temu pa pribije 10%. Tako dobljena vsota se zaokroži na 25, 50, 75, 100 par. Kdor prodaja koruzo ali mlevske izdelke po višjih cenah kakor so zgoraj določene, ali melje brez prijave, navedene v točki 6., koruzo tako, da dobiva višji odstotek zdroba kakor je predpisan v točki 5. te odredbe, se kaznuje po čl. 8. uredbe o kontroli cen.

Preskrba z avtomobilsko gumo

Pravilnik za izvrševanje uredbe o prometu z gumami je predpisal trgovski minister ter tako podrobno določil, kako naj se izvaja uredba. Pravilnik vsebuje tudi določbe, po katerih se določa kako je treba ocenjevati prvenstvo za dobičanje dovoljenj za nakup gum. Prvenstvo imajo interesenti, ki opravljajo javni promet. Šele po kritju njihove potrebe pridejo na vrsto oni, katerim so motorna vozila neobhodna potrebna pri

opravljanju poklica ali dela. Dovoljenja za nakup gum za motorna vozila izdajajo banske uprave na področju proslilčevega stanovanja, pred izdajanjem dovoljenj pa bodo zaslišale prometne sekcije svojih turističnih svetov. V skrajni sili bo določilo prosvetno ministrstvo s posebnim odlokom tudi prisilni odkup. Gume se bodo nabavljale po cenah, ki so predpisane z uredbo o kontroli cen.

Izvoz drv in lesa za celulozo v Italijo

Ravnateljstvo za zunanjo trgovino je obvestilo izvoznike drv in celuloznega lesa v Italijo, da morajo najkasneje do 20. t. m. prijaviti s priloženimi originalnimi listinami obveznosti, ki so jih prevzeli glede dobave drv in celuloznega lesa za izvoz v Italijo v času od 1. I. do 31. III. 1941. Izvozniki, ki bi poslali netočne prijave ali pa šele po 20. dec., bodo izključeni od izvoza v Italijo v prvem četrtletju 1941. Prijave morajo vsebovati izvoznikov naslov, težo in vrsto drv oziroma celuloznega lesa, nakladalne postaje s količino in vrsto izvoza, ki odpade

na posamezne postaje, naslov inozemskega kupca z navedbo količine in vrste drv, ki mu je namenjena, prodajno ceno za posamezne vrste drv in celuloznega lesa franko meja odnosno fob jugoslov. luka. Vsaka prijavljena količina mora biti razvrščena točno po vrstah drv in celuloznega lesa, kakor tudi po posameznih inozemskih kupcih. Po vrsti lesa morajo biti razvrščene prijavljene količine takole: 1. cepanice iz mehkega lesa za izdelovanje celuloze, 2. bukove cepanice za izdelovanje celuloze, 3. žagarski odpadki za izdelovanje celuloze v dolžini do 25 cm, 4. gabrove in hrastove veje za kurjavo z otkov v jadranskem morju, 5. drva za kurjavo.

KUPONI NENOSTRIFICIRANIH POSOJIL

Dodatno k poročilu, da za izplačilo do sedaj dospelih kuponov Seligmanna, Blaiza in drugih zunanjih posojil, ministrstvo financ se ni izdalo nobenih navodil Drž. hipotekarni banki, nas obveščajo, da je Drž. hipotekarna banka sedaj prejela od ministrstva financ lozadevne instrukcije. Po teh navodilih lahko sklepamo, da se je minister financ odločil postopati sedaj ravno tako, kakor je to storil z rešenjem od 20. febr. 1940, po katerem se je plačeval dolarski kupon nenostificiranih posojil s 45 odst. nominalne vrednosti, obračunski tečaj za dolar pa je določen z zneskom 41:55. Očividno se je to zgodilo radi tega, da dospeli kuponi vendarle pridejo v plačilo, ker vprašanje notranjega posojila, s katerim bi bila dokončna rešitev nenostificiranih posojil za naše državljane povezana, se ni dospelo tako daleč, da bi bilo posojilo predloženo v podpis. Verjetno je, da bo spomladi stvar vendarle prišla do rešitve, da bo to vprašanje, zaradi katerega so naši državljani postavljani na isto stališče, kakor inozemci, prišlo do kolikor toliko zadovoljive rešitve.

Iz gospodarskega tiska

„Zemlja i kapital“

V Beogradu je letos izšla zanimiva knjizica pod gornjim naslovom, ki obsega nekaj ponovnih tiskov različnih člankov g. Alfonza Hribarja. Knjiga se bavi z gospodarskimi vprašanji ter na prav zanimiv način opisuje liberalno-kapitalistične zlorabe našega kmeta in sploh zločine nad našim narodnim gospodarstvom. Knjizica izzveni v visoko pesem našemu tlačenemu in goljufanemu kmetu. Odstavki, kjer avtor obračunava z različnimi politiki, pa prav nazorno kažejo rušilno delo politike v našem gospodarstvu. Kakor odobravamo večinoma avtorjevih zaključkov, tako se ne moremo sprizajati z njegovim tezo postavljeno v „Predgovoru“: „... smernice savremene privredne politike imajo biti: regulisana proizvodnja i potrošnja sa strane države i to po mogućstvu čim više u

smislu autarkije“. Kakor avtor jasno opazna, da je liberalizem krivec gospodarskega nerada, tako bi mogel tudi spoznati, da je prav želja po autarkiji pripeljala državo v novo svetovno vojno. Ne izločevanje, ne izobčitev, ampak sodelovanje, to je odredljivo za svetovno gospodarstvo! Knjizica, ki ima 102 strani in jo lahko naročite tudi v knjigarni „Tiskovne“. Maribor, Cankarjeva 1, bo prišla prav marsikomu, ki se zanima za naše agrarne probleme in pa sploh za vprašanja naše gospodarske politike. Skoda je le, da se je izkazala beograjska tiskarna „Luc“ ali pa stavec, ki je knjigo postavil, za popolnoma nesposobno, da premaga tako skromne tehnične zahteve. V knjigi namreč kar mgoli tiskarskih škralov, korektura posebno tujih citatov pa je popolnoma defektna. b.

W. E. Barthell:

ŽENA V DŽUNGLI

Eksotični roman iz INDIJE

Posvetovali so se o stavkah in mezd-nem gibanju indijskega delavstva.

Avto se je ustavil; izstopila sta in izginila v dvorani. Jamesa Wilgarda so pozdravljali nekateri gospodje in on je predstavil svojega nečaka. Okoli njiju je bilo bučno; tu je gospodovala samo ena beseda: posel.

Ko sta se drugo noč nato vračala čez Bengalski zaliv v Balasor in se pogovarjala, je James Wilgard na skrivnem občudoval Fredov odkritosrčen, prostodušen in vztrajen značaj. Temu se je čudil, kajti kot dolarski kralj je bil vafen le hinavskega, priliznjenega in zlaganega obnašanja okoli sebe...

Motorna jahta Američana je drsela čez sinji zaliv; okoli poldne se bo zasedla v balasorskem pristanu.

»Točni bomo,« se je smejal stari Wilgard in gledal skozi daljnogled proti zapadni obali. »Res radoveden sem, kako se obnese stvar v Balasorju. Izbrali so si prekleto neprikladen čas za zahteve in grožnje s stavkami.«

Fred je obzirno ugovarjal. Slonel je ob ograji, in veter se je poigraval z njegovimi lasmi.

»Glej ga — si se zmerom na strani dela?« ga je zbadel stric.

Fred se polagoma okrene proti njemu.

»Napačno me razumeš, stric. — Ali misliš, da sem pozabil, kaj si mi bil pisal, ko si me vabil, naj pridem semkaj, da bi ti pomagal?«

»Ne spominjam se več...«

»Pisal si: Pridi, kakor si in z vsem, kar imaš, le eno ostavi doma: svoj svetovni nazor! Zapiši si v glavo edino besedo: posel, in ne mešaj se v stvari s svojimi čustvi...«

»Well — in?« vpraša James, ko nečak umolkne.

»No, zato molčim k vsemu, kar počnete tu. Nisem prav za prav nič drugega kot gost; opazovalec brez glasu v svetu...«

»Aj — delaš prav tako, kakor da bi bil jaz kak trgovec s sužnjil!«

»Vem le to, da bo v teh razmerah večno trajal boj med delodajalci in domačimi delojemalci. — Ne, to ni, kar me skrbi pri tej borbi v tvojih predelnih v Balasorju in Kalkuti. Rad bi ti zdaj vrnil tvoj nasvet, stric: Zapiši si v glavo edino besedo: posel!«

»All right — in?«

»Da, stric. Vsi tvoji prijatelji v trstu so trezni trgovci. Naj bodo! Toda oni sami so, ki vpletajo v posle svoja čustva!«

»Oho, Fred!!« ga James presenečeno pogleda.

»Hočem ti dokazati. Ali se borijo in

2 razpravljajo s Hindusi kakor z enakovrednimi?«

James Wilgard se je bučno zasmeljal. »Sijajno! Takšna misel se lahko rodi samo v tvojih možganih!«

»Motiš se, stric. Samo hladno pogledj okrog sebe: svojega Rushforda, svojega Williama Shutterlyja, svojega Charlesa Wellsa, svojega...«

»Stopp, mladeč! Imenuj tudi najprezvetnejše!«

»Vsi so enaki — in to vam očitam.« James Wilgard ni odgovoril. Pritisnil je na neki gumb in dejal nekaj skozi govorilno cev kapitanu v kajuti.

Kapitan Boyles je priracal, majhen in oglat, do poveljniškega mostička, ker je stal njegov gospodar. Izmenjala sta nekaj besed, na kar se je James spustil po belih železnih stopnicah na krov. Ko je hotel Fred stopiti v svojo kajuto, ga je prijel stari za gumb na prsni.

»Trenutek,« je dejal in se s sklonjeno glavo zazrl mimo njega. »Kar si pravkar dejal — hm — saj ne misliš čisto napačno. In končno vzdržujem to staro predelnico v Balasorju s podružnicama v Kalkuti tudi le iz bedastih čustev. — Well...« se je zamislil. »In končno sem preživel tu svoja deška leta.«

Ko je molčal, je hotel Fred oditi.

»Počakaj vendar!« je zamrmral stari in ga pogledal. »Ne želim, da bi imei napačno predstavo o Jamesu Wilgardu. Glej, čoln se že bliža. In če sem tamle, v peščenih jami, sem zopet drug človek. moram biti drug človek. Drugače me požrejo različni Rushfordi, Shutterlyji in Well

si s kožo in kostmi. — To boš razumel. Toda preden stopiva na kopno, ti povem, da tudi jaz sovražim ta obrat tu, kot Američan. Nisem vajen z nesvobodnimi ljudmi. Na Mississippiju in Hudsonu sem zmerom gledal na to, da so bili moji delavci svobodni Američani, ko je sirena zatušila delopust. Toda v teh industrijskih tvrdkah — tu mi ni bilo dobro od prvega dne dalje... in verjemj, komaj čakam dneva, ko se vrnem zopet v Združene države!«

Molče sta sedela v avtu.

»K tovarnil!« je ukazal stric vozaču, ko je ta zasukal kolo v smeri Bungalooja. »Najprej k tovarni, John — tu zadaj se mi zdi, da je vrag ušel z verige.«

Čez nekaj minut se je voz že ustavil pred stoglavo množico pri vhodu v predelnico.

»John, počakaj!« zakliče James Wilgard vozaču, pritisne vrata in izskoči kakor mladenič iz voza, Fred za njim.

Množica se je prirnila tesno do avtomobila. Ozki, gubavi obrazi s temnimi očmi v globokih votlinah, temne obrvi, tu in tam brade, rumeni zobje, grozeče mrmanje, posamezni ostrji kriki.

Moža sta stala sama in brez orožja pred stopnico avtomobila. Vrata so se s treskom zaprla, in kakor na dogovorjeno znamenje se spreletel razburjeno množico neprijeten mir, podoben valu, za katerim leži vzburkano morje gladko in tiho nad skrivnostjo svojih zastritih oči. Varljivo ogledalo, prežeča roparska žival.

4 dni
bo božična številka Večernika
v rokah bralcev • Oddajte
voščila, velike in male oglase
čimprej

g Italijanska družba „Agip“ iz Trsta je prevzela pred kratkim delnice Medmurskega petrolejskega d. d., ki je bilo prej v švicarskih rokah. Prejšnje lastništvo družbe pa je odstopilo koncesijo za raziskovanje in eksploatacijo terena nekli nemški skupini, zainteresirani v podjetju „Jugopetrol“ d. d. Beograd ter bo prišlo zalo sedaj do sodelovanja med nemškim in italijanskim kapitalom.

g. Plutovo drevo so zasadili v stepi v okoličici Tambova v Sovjetski zvezi. Plutovino bodo uporabljali kot surovino za proizvodnjo linoletja, rešilnih pasov itd. Zasajena površina v tej stepi bo znašala v prihodnjem letu 70 ha. Izkušnje v stepi naj bi omogočile saditev tudi na severu.

g. Stednjo z električno energijo uvaja madžarska vlada, da bi zmanjšala potrošnjo premoga. Ulična razsvetljava bo zmanjšana za 25%. Izložbe smejo biti razsvetljene samo dokler so trgovine odprte, kulturne ustanove in muzeji pa odprti samo podnevi. Svetlobne reklame so prepovedane.

Novice

Na pogrebu dr. Antona Korošca

Na pogreb dr. Antona Korošca je že včeraj prišlo v Ljubljano zelo veliko ljudi iz vseh krajev, zlasti tudi z juga. Opaziti je mnogo bosanskih muslimanov z rdečimi fesi. Zaradi silnega mraza so imeli vlaki velike zamude, mariborski brczec je imel kar 109 minut.

Mimo krste dr. Korošca, izpostavljene v stekleni dvorani banske palače, so ves dan od ranega jutra že defilirale velike množice, okoli sto vencev je bilo položenih do večera okoli katafalka, med njimi venci Nj. Vel. kralja, kneza namestnika Pavla, predsednika vlade Cvetkovića, bana in župana Ljubljane, Maribora in Celja.

Zvečer je bila krsta prenešana iz banske palače v stolnico. Točno ob 8. uri se je pričela žalna svečanost z govorom bana dr. Natlačena pred portalom banske palače, kjer je stala krsta.

Nato so pevci združenih pevskih zborov Ljubljane odpeli žalostinko. Vsa okolica banske palače kakor tudi vse ulice, koder se je razvijal žalni sprevod, so bile razsvetljene s svečami v oknih in rdečkastim sojem plinskih bakelj na kandelabrih in v črtno zavitih električnih luči.

V žalnem sprevodu, ki se je pomikal med gostim špalirjem občinstva, so nosili pred krsto vsa številna pokojnikova odlikovanja, za oddelkom slovenskih fantov v kroju in duhovščino na čelu trije škofje, beograjski nadškof dr. Ujčič, ljubljanski škof dr. Rožman in mariborski škof dr. Tomažič, je na odprtem vozu trojna konjska uprega vozila krsto, za krsto so korakali pokojnikovi sorodniki

in sovaščani, za njimi ban dr. Natlačen, ministri Vulovič, Pantič, Tomič in Krek, štirje generali, na čelu divizionar Štefanovič, pomočniki ministrov in šefi kabineto, senatorji, bivši narodni poslanci in drugo visoko uradništvo, župani, dolge vrste akademikov, somišljenikov JRZ in drugih.

Ko je žalni sprevod prispel pred univerzo, je na čelu tam zbranega profsorskega zbora prorektor dr. Kušej spregovoril o pokojnikovih zaslugh za slovensko Almo mater, ki se mu tu zadnjokrat poklanja, v imenu slušateljev pa akademik g. Mihelčič, nato se je žalni sprevod pomikal skozi Wolfovo in čez tromostje do stolnice. Tam so krsto položili na katafalk, ob katerem so škofje opravili molitve.

Žalna slovesnost je bila končana okoli pol devetih. Za občinstvo, ki je prihajalo pokojnika kropiti, pa je ostala cerkev odprta še pozno v noč.

Iz Beograda so pripeljali večje število krasnih vencev. Naš kralj je poslal krasen venec iz belih vrtnic in nageljnov, ministrski predsednik pa venec rdečih vrtnic in nageljnov. Tudi zagrebški Slovenci so položili nekaj lepih vencev na krsto, ko je vlak s pokojnimi zemeljskimi ostanki stal nekaj minut na zagrebškem kolodvoru.

Sokolska župa Ljubljana je odredila posebno odposlanstvo, ki je položilo venec na pokojnikovo krsto in se udeležilo pogrebnih svečanosti.

Pri zobobol naj bi bil tudi zadnji!

Ali ste storili vse, da obvarujete v bodoče Vašega otroka zobobola? Navadite ga pravočasno na redno čiščenje zob, zjutraj in zvečer, s Sargovim Kalodontom.

Sargov Kalodont prizanesljivo polira zobno sklenino in temeljito čisti zobe. Prepreči tvorbo zobne naslage, ki v poznejših letih navadno povzroča zobni kamen.

SARGOV
KALODONT proti zobnemu kamnu
Velika tuba je posebno ekonomična!

„Šola in dom“ o našem šolstvu

Na zadnjem občnem zboru Zveze društev »Šola in dom« v Ljubljani so zastopniki posameznih društev podali več načrtov, ki se živo tičejo vprašanj našega šolstva. Tako je kmetijska zbornica predložila Zvezi načrt, ki omiljuje glede ljudskega šolstva centralizem, ki je za šolstvo škodljiv.

O učnih knjigah je znano, da so predrage, da se prehitro menjajo in da jih je preveč; starši izdajo za šolske knjige pri nas nad 20 milijonov dinarjev. Zato bi bilo pozdraviti predlog, naj bi učne knjige v ljudskih in meščanskih šolah dobivali učenci brezplačno; knjige bi naj zalagala banovinska zaloga šolskih knjig in učil ter jih pošiljala brezplačno upraviteljstvom.

Kakor je zveza priporočila svoj čas društvom, da sodelujejo pri organizaciji zaščite mladine pred bombnimi napadi, enako je naprosila vsa društva, da ustanavljajo šolske kuhinje, kjer bi dobila revna deca vsaj enkrat na dan toplo hrano, ker grozi zaradi slabe letine ponekod pomanjkanje.

Ker so zaprli v nekaterih krajih zaradi pomanjkanja učiteljstva posamezne razrede, je treba poskrbeti, da se ti razredi čimprej odprejo, posebno v narodnostno mešanih in obmejnih krajih.

Mariborsko »Društvo šola in dom« je v svojih načrtih predlagalo, naj bi bila izobrazba in izpiti srednješolskih profesorjev na univerzah bolj praktično metodični, ne pa samo teoretski; tudi predmeti po skupinah se naj na univerzi spreminijo v smislu potreb praktičnega dela na gimnazijah. Na poskusnih srednjih in meščanskih šolah, ki bi se naj ustanovile v Mariboru in Ljubljani, pa bi naj poučevali najboljši strokovnjaki, učitelji in metodiki, ki bi naj dobivali za težjo delo tudi posebne honorarje, da bi se mogli tem bolj

posvetiti delu. Na takih poskusnih šolah bi naj hospitirali tudi mladi učitelji in profesorji, nadalje bi se naj na takih šolah preizkušala nova šolska učila, nove metode poučevanja.

Nadalje se naj uvede natečaj za pisanje novih šolskih knjig ter se naj najboljši rokopisi nagradijo; onemogoči pa se naj pisanje šolskih knjig nadzornikom in inspektorjem. Odpravil bi se naj spre-

Poboj na sejmu

Po vsej Prlekiji in še daleč tja v Prekmurje in Slovenske gorice je znan Lucijin sejem pri Sv. Duhu na Stari gori. Letos je bil ta sejem neverjetno dobro obiskan in živahen. Po dobri kupčiji je treba tudi v gostilno, ki je bila premajhna za toliko sejarjev. Fantje, katerim je stopilo vino v glavo, so se nekaj sporekli, navalili so na gostilničarjevega sina, ki je pograbil nož in zabodel štiri napadalec. Enega je ranil močno, tri pa lažje. Po dejanju je pobegnil in ga iščejo orožniki.

o. **Posebna komisija iz Čakovca** je te dni opravila razmejitve občin Mursko Središče in Sv. Martin ob Muri, tako da bosta pripadli dve vasi, ki sta bili doslej v območju občine Sv. Martin, Murskemu Središču.

o. **Dobrodolne znamke** za Protituberkulozno ligo bodo prišle pred božičem v promet. Prebitek gre v korist PTL.

o. **V Dolenskih toplicah** je umrla 87letna ga. Marija Finks.

o. **200 kg težkega divjega merjasca** je ustrelil te dni Jože Kalin iz Bregane.

o. **Križevski Sokol za bitoljske žrtve**. Člani Sokola v Križevcih pri Ljutomeru so nabrali 250 din za žrtve v Bitolju. Denar so poslali s posebnim pismom bitoljskemu županu.

o. **Radeče**. Pred dnevi se je poslovil od papirniškega uslužbenstva dolgoletni direktor papirnice na Njivicah pri Radečah g. Tone Krisper, ki je bil upokojen.

Celle

c. **Nesrečen padec**. 46 letni poštni služitelj Franc Voga iz Celja, je v nedeljo tako nesrečno padel, da si je zlomil rebra na desni strani. Prepeljali so ga v bolnišnico.

c. **Olepševalno in tujsko prometno društvo** v Celju ima občni zbor jutri ob 20. v hotelu »Evropi« z običajnim dnevnim redom.

c. **Celjski kulturni teden** priredi v četrtek, 17. t. m., ob 20 v mali dvorani Celjskega doma akademijo v spomin 140 letnice Prešernove smrti. Recitirala se bodo njegova dela in izvajale njegove uglasbene pesmi za zbor in samospeve. Ističasno bo tudi razstava njegovega dela. V začetku sporeda bo spominski govor.

c. **Seja mestnega sveta celjskega** bo v petek, 20. t. m., ob 18.30 v mestni posvetovalnici.

c. **„Naš Jadran“**, razstava del prof. Alberta Sirkca v dvorani Mestne hranilnice, bo odprta do 27. t. m.

jenim izpit za srednje šole, ker takšen, kakršen je, ni izpolnil svoje naloge. Dijaštvu na srednjih šolah bi bilo treba omogočiti poučevanje več prostih predmetov: živih jezikov, telovadbe, ročnega dela.

Izdelal bi se naj stavbeni načrt, da bo dovolj šol; posebno se čuti pomanjkanje strokovnih šol za mladino. Učne moči pa se naj premeščajo samo med velikimi počitnicami, v nižjih razredih pa naj poučujejo najboljše moči.

Posebno pa se čuti v Mariboru potreba poklicne posvetovalnice, že zaradi industrije, ki se je zadnja desetletja razvila v mestu.

c. **Božičnico za revno sokolsko dečo** priredi Sokol-matica v nedeljo ob 14.30 v veliki dvorani Narodnega doma. Na sporedu je tridejanka, sodeloval bo tudi sokolski orkester. Revna deca bo obdarovana in pogoščena.

c. **Brivski in frizerski saloni v Celju** bodo na zlato nedeljo dopoldne odprti. Ob sobotah so odprti do 20.

c. **Kolporterje**, po možnosti starejši, sprejme uprava »Večernika« v Celju.

c. **Žalna seja mestnega sveta celjskega**. Včeraj ob 17. je bila žalna seja mestnega sveta celjskega. Bana dr. Natlačena je zastopal okrajni podnačelnik dr. Otriv. Župan je v spominskem govoru orisal delo pokojnega dr. Antona Korošca. Bil je časten meščan Celja, katerega je zelo ljubil in ga rad obiskoval. Mestni svetniki so velikemu pokojniku zaklecali trikratni Slava, nakar je bila seja zaključena.

Ljubljana

a. **Ostro streljanje s topovi v okolici Ljubljani**. Med 16. in 22. decembrom bo 16. artilerijski polk ostro streljal s topovi, najbrže pa 17. in 18. decembra, če bo lepo vreme. Zaradi ostrega streljanja bo zemljišče, ki obsega vasi Skofljica, Crna vas, Studenec, Ig, Pijava gorica, ogroženo in dostop na prostor, ki bo zastražen z vojaškimi stražami in patrolami, smrtno nevarno. Ljudje lahko ostanejo v svojih hišah razen onih, katere bo vojaštvo zahte-

valo izprazniti. Najverjetneje prej omenjena dneva ob lepem vremenu bo streljanje najbrže od 10. do 17. ure. Začetek in konec streljanja bo objavljen z znakom s trobento, a po končanem streljanju bodo tudi straže in patrole odpoklicane.

o. **Strokovne uradniške izpite** so položili v Beogradu naslednji pregledniki finančne kontrole: Sulek Mihajlo in Blaž Polegek iz Maribora, Lenart Meško iz Rogaske Slatine, Budja Alojzij iz Cankove in Adolf Ankon iz Zučuberka.

o. **Umril je** v frančiškanskem samostanu v Nazaretu v Savinjski dolini zlatomašnik in starosta slovenskih frančiškanov p. Emilijan Dovgan. Pokojni je bil po rodu iz Kamnika ter je v mladih letih misijonarji tudi med izseljenci.

o. **Studenček s kapelico blizu sv. Bolfenka na Pohorju** je zelo zanemarjen, zasut; kalna voda odteka izpod skale. Prijatelji narave bodo spomladi vse popravili, postavili tudi klepico in olepšali kapelico. Prosimo za male prispevke; ki jih sprejema gozdar pri Bolfenku, Mariborska koča in koča pri sv. Arhu. Zneske bomo objavili.

o. **Goreti** je začelo nenadoma gospodarsko poslopje Lutarič Evgena, gosliničarja v Gradšču. Zgorelo je ostrešje pred pol letom zgrajenega poslopja, voz, dva večja soda, vsa krma in slama. Neznani je še požigalec, ali domnevajo, da bi bili potujoči cigani. Skode je nad 40.000 din, ki pa je le deloma krita z zavarovalnico.

n. **1010 društev** je v Zagrebu. Zanimiva je statistika, ki pravi, da je vsak 25. Zagrebčan funkcionar kakšnega društva. Tako je v Zagrebu okoli 10.000 društvenih odbornikov.

n. **Dobrodolni sejem v Beogradu**. Dobrodolno društvo »Srpska majka« v Beogradu, ki mu predseduje kneginja Olga, je tudi letos organiziralo sejem, na katerem prodajajo najvišje predstavnice beogradskega javnega življenja razne predmete v dobrodelne svrhe.

n. **Umril je od žalosti za sinom**. V Dubrovniku je umrla Kata Šoltečeva od žalosti, ker je sin napravil nedavno samomor.

n. **Morje je zmrazilo** v kaštelanskem zalivu pri Splitu.

n. **Zmrznjena ciganka**. Blizu Gurgjevca je ob cesti nezavestna obležala stara ciganka, ki je ponoči zmrznila.

Važno za delavce — izseljence

Ker naši izseljenci, ki so se vrnili v domovino, ne dobivajo od takrat, ko se je začela vojna (od 10. maja tega leta), iz Nizozemske, Belgije, Luksemburga in Francije nikakšnih rent, je Osrednji urad za zavarovanje delavstva podvel vse potrebno, da uredi z Nemčijo vprašanje prenosa prihrankov naših izseljencev iz teh držav, enako pa seveda vprašanje rent in pokojnin. Dokler ne bo to urejeno, bo Osrednji urad za zavarovanje delavstva dajal prizadetim akontacije na njihove rente in pokojnine iz »Fonda za pomoč rentnikom, ki ne dobijo rent in pokojnin iz tujine«.

Zajo naj vsi prizadeti javijo OUZD, na podlagi česa in zaradi česa so dobivali rento in v kolikor uživajo pokojnino ali

rento člani njihovih rodbin, in to ali zaradi nesrečnega slučaja ali smrti izseljenca. K prošnji je treba priložiti: zadnje potrdilo zavoda ali ustanove, ki je rento ali pokojnino priznala; zadnji poštni odrezek ali obvestilo Narodne banke o izplačilu denarja; potrdilo občine ali župniškega urada za otroke izpod 16 let starosti, da še žive; potrdilo občine in župniškega urada, da se vdova, ki dobi va pokojnino ali rento, ni poročila; in končno izjavo, katero morata podpisati tudi dve priči, da bo prizadeta oseba akontacije vrnila takoj, ko bo dobila iz tujine zaostalo rento ali pokojnino. — Prošnjo, ki je ni treba kolkovati, je treba poslati na: Osrednji urad za zavarovanje delavstva v Zagrebu.

Božična številka „Večernika“ bo izšla že v ponedeljek 23. t. m. na

32

straneh. Oddajte velike in male oglase čimprej. Posamezna številka bo 1 din

Zan m vesti

Stiriletko na bivšem Poljskem

Na Dunajcu gradijo največji jez v Evropi, širok 550 metrov

Iz nemških poročil, ki govorijo o delu in razmerah na bivšem Poljskem, posnemamo, da je bil za Generalni gouvernement izdelan obširen načrt o raznih gospodarskih, zlasti melioracijskih delih. Načrt obsega dobo štirih let. Po načrtu bo pripravljenega nad 700.000 hektarjev zemljišča za intenzivnejšo izrabo. Stroški so preračunani na 240 milijonov zlotov. Za tekoče leto je bilo iz proračuna odobrenih 57 milijonov zlotov za melioracijo 200.000 hektarjev, za leto 1941 nadaljnjih 73 milijonov zlotov za enako površino. Vodno-melioracijska dela, določena za leto 1942, se raztezajo na površino okoli 150.000 ha ter bodo veljala do 55 milijonov zlotov. Za leto 1942 pa je predvidenih nadaljnjih 50 milijonov zlotov za 150.000 ha zemljišča.

Melioracijska štiriletka računa na 40 do 50.000 delavcev letno. Da bo stvar tudi organizacijsko kar najbolj izgrajena, je bilo v Gouvernementu ustanovljenih 27 melioracijskih uradov, ki imajo mešano nemško in poljsko osebje. Za nadzorstvo pa je mimo tega postavljenih še 12 nemških nadzornih uradov. Že letošnje leto je v teku 93 večjih melioracijskih del. V vseh okrajih so v teku važna melioracijska dela in regulacije rek in potokov ter hudournikov. Pridobljena zemljišča se bodo uporabila zlasti za travništvo, da bi na ta način povečali zalogo krme ter razširili živinorejo.

Med največjimi deli pa je gradnja dolinskega jez na Dunajcu. Prav za prav je dela pričela poljska vlada še pred iz-

Žena je svojemu možu to, kar je iz nje naredil. (Balzac)

— Za vsak god mi mož podari bliser!
— Potem imate gotovo že celo ogrlico!

E. Roboz:

Milijon v gotovini

— Sto tisoč ti ni dovolj? Tudi dvakrat toliko? Kako naj še govorim o tvojih čednostih! Prav, bodi torej milijon... Da, da, lahko ga dobiš danes ob petih!

Bilo je okoli enajstih dopoldne, ko je Jules, sluga bankirja Andrea Serignerea, prisluškoval v predsobi male zasebne banke telefonskemu razgovoru svojega šefa. Kar stemnilo se mu je pred očmi. Kako more vendar njegov gospodar tako nespametno razsipavati s tolikimi svotami! Milijon frankov! Jules je bil šele štiri tedne bančni sluga, pa še ni bil vajen takih vrtoglavih števil. Zares, kar zavrtelo se mu je v glavi. Milijon... danes ob petih!

Sicer pa Jules ni bil zlih misli. Bil je preprost človek, ki je šele pred nedavnim prišel v Pariz. No, ko je po kosilu nekoliko zavil v kavarno, si ni mogel kaj, da bi na vse pretege ne hvalil bogastva svojega gospodarja. — Mar ni to naravnost imenitno, — je vprašal ves ponosen, — pride nekdo, podpiše kos papirja, si natrpa žepe in odide kot milijonar?!

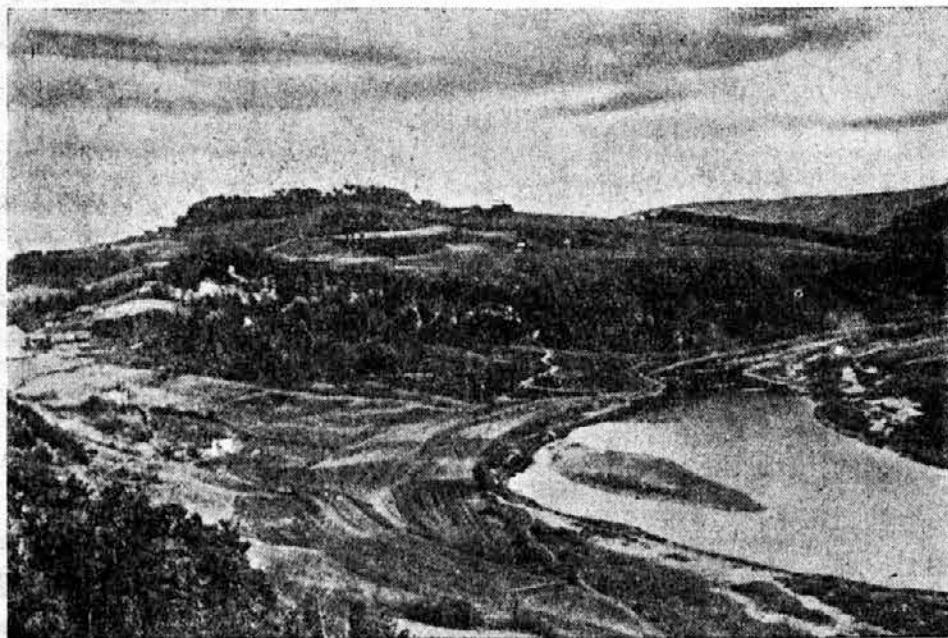
— In kako plača tvoj šef? — ga je z velikim zanimanjem vprašal neki mladenič ter mu ponudil čašo likerja. — V gotovini ali s čekom?

— Seveda v gotovini! — se je pohvalil Jules, ki mu je pijača že nekoliko zlezla v glavo. Na dolgo in široko se je jel bahati o sijajnih poslih svojega šefa. Pri petem kozarcu se mu je jezik že tako razvezal, da je besedo za besedo jel pripovedovati dopoldanski telefonski razgovor svojega šefa. Pri osmem kozarcu pa je mladeniču do zadnje podrobnosti opisal notranjost male banke gospoda Andrea Serignerea.

Ob treh popoldne je bil Jules že tako na-

bruhom vojne. Že takrat so pri delih sodelovali nemški strokovnjaki, ki sedaj delo samo nadaljujejo. Stroški za izgradnjo jezusa so preračunani na 55 milijonov zlotov. Popolnoma bodo dela končana

1942. Vendar pa bo jez varoval stranske doline pred poplavami že prihodnje leto. V celoti bo vsa naprava okoli jezusa na Dunajcu varovala okoli 200.000 hektarjev zemljišča pred poplavami.

Dolina Dunajca, kjer bo zgrajen največji jez v Evropi, širok nekaj nad 550 metrov

Če papagaji oponašajo policaje...

V španskem mestu Bilbao je izdala policija pred nedavnim odredbo, ki prepoveduje meščanom, da bi imeli po svojih stanovanjih še nadalje papagaje. S posebno strogostjo se odredba obrača na meščane, ki stanujejo v centru mesta ter na raznih križiščih. Prve dni policija ni dala k odredbi nobenega komentarja, in meščani so se vseprek vpraševali, zakaj bi ne smeli imeti papagajev. Čez nekaj dni pa so dobili še pojasnilo. Prepoved papagajev je bila izdana radi tega,

Mraz mu ne škoduje

Švedski znanstvenik Magnus Hellstrand, profesor patologije na stockholmski univerzi, je s poskusi dokazal, da velike temperaturne izpremembe nikakor ne vplivajo na človeško telo. Četudi šteje profesor že 63 let, je izvršil vse poskuse na samem sebi. Najprej se je okopal v vodi, ki je imela 8° C, nato se je postavil na preprih 4° C. Potem se je okopal v 45° C vroči vodi, koj nato pa se je postavil na preprih — 12° C. Ko je prešel vse te izpremembe raznih temperatur, je izjavil, da se prav ugodno počuti, niti nahoda ni dobil. V splošnem pa profesor trdi, da človeku nagle izpremembe temperature nikakor ne škodujejo.

ved papagajev je bila izdana radi tega, ker so papagaji občutno motili promet. Ker je v Bilbao in okolici po hišah naštetih teh brbljavcev, je seveda nastala v mestu prava zmešnjava. Papagaji so namreč jeli oponašati policaje, ki so na križiščih z žvižgi urejali promet. Med vozniki in pešci je dnevno prihajalo do zmešnjav in neljubih obračunavanj, vsega pa naj bi bili krivi prometni stražniki, ki da so dajali napak žvižge oz. signale. Slednjič se je izkazalo, da so prav za prav vodili promet v Bilbao papagaji in ne stražniki ter je bila policija prisiljena poseči po odločnem sredstvu in zatreti nepoklicane »prometne redarje«.

Vsako leto smo za 1 meter bliže Ameriki

Observatoriji v Lyonu, Potsdamu, Rimu, Greenwichu, Taškentu v Rusiji ter v Tokiju na Japonskem so dobili te dni rumeno karto iz Kopenhagena. Na karti jim je javil znani »lovec zvezd« Whittle, ki dela na harwardski univerzi v Ameriki, da je odkril novi komet, ki ga je imenoval »Whittle 1940 D«; pozicija kometeta 29. julija letos pa je bila: 20h 23' 25" 6 Delta 1940 + 7° 45' 45".

Vidimo, da v kljub temu da se njih države med seboj bombardirajo, astronomi niso prekinili »diplomatskih odnosov«. Kopenhagen je ena izmed zelo važnih astronomskih postaj, kjer je tudi »brzojavna centrala«, ki je pred nedavnim znova začela delati. Isto tako je začela v Parizu znova s delom »centrala za določanje astronomskega časa«; ta centrala obvešča vse astronome na svetu o vsem, kar se tiče pravilnosti časa.

Za določitev »univerzalnega časa« primerjajo pariški opazovalci »časovne signale« iz vsega sveta z zvezdnim časom ter z izračunanim časom, ki ga kaže in daje 7 kazalcev, ki se nahajajo 80 metrov izpod observatorija. Vendar pa teh 7 kazalcev nihče ne gleda, niti se jim ne približuje, da ne bi to vplivalo na njihovo pravilnost, pač pa kazalci kažejo pravilni čas posebni pripravi z rdečo črto. S podatki, ki jih daje ta priprava se prav za prav korigira »zvezdni čas«, a s tako dobljenim časom korigirajo vse ostale časovne podatke. Točnost astronomskega časa se da določiti na desettisoči del sekunde. Ta »mikroskopični« del časa je potreben astronomom zato, da morejo kontrolirati opazovanja astronomov na drugih koncih sveta.

Ta univerzalni čas je tudi potrdil teprilo nemškega znanstvenika Wegenera, ki je postavil teorijo, da Amerika plava

Mož beseda

ali navodilo za »večne« dolžnike

Ameriški komik Tobias Thompson iz Saint Louisa ni bil znan zgolj radi svoje duhovitosti in iznajdljivosti, nego tudi radi velikih in neprestanih dolgov, ki jih je napravil pri prijateljih in v trgovinah.

Nekega dne ga je srečal v gostilni neki prijatelj in mu dejal:

»Poslušaj, Tob, najmanj šest mesecev je že poteklo, ko si si izposodil pri meni bankovec za 10 dolarjev, kajne?«

»Ni povsem točno, Bob; preteklo je že natančno sedem mesecev.«

»Prav, to ni važno. Ne gre za dobo. Zna bitu se še spominjaš, da si mi obljubil, da mi vrneš denar čez osem dni? No, kaj praviš?«

»Vem, vem, dragi Bob,« je dejal Thompson nekako potrto in vzel iz žepa svojo beležnico. »Oni bankovec je imel značko „F“ in številko 345678 ter je bil izdan leta 1901. Vse to sem si natančno zapisal. Toda, žal, bankovec sem moral v sili porabiti. Poslej se ne prestando trudim, da bi spet prišel do onega bankovca in ti ga vrnil.«

»Toda, za božjo voljo, saj mi lahko vrneš drug bankovec!«

»O ne,« je odkimal Thompson. »Jaz sem bil in bom vedno mož beseda. Ko si mi ponudil bankovec, sem ti obljubil, da ti prav isti bankovec tudi vrnem. Čim bom dobil bankovec serije „F“ in številke 345678 izdaje 1901 — in verjemi mi, da bom storil vse, da ga čimprej dobim — ti bom bankovec vrnil. Saj vendar veš, da za vsako ceno držim svojo možato besedo.«

ŽENSKA MODA OSI RIM-BERLIN

V Berlin je prišla pod vodstvom predsednika Guide velika pošiljka novih italijanskih modnih modelov, ki so bili prikazani na berlinski modni reviji. Ob tej priliki so nemški in italijanski strokovnjaki izdelali nemško-italijansko modo. Modeli mode osi Rim-Berlin bodo prvič prikazani v febr. 1941 na veliki modni reviji v Milanu.

CESTNO OMREŽJE BALTSKIH REPUBLIK

Cestno omrežje v Litvi, Letonski in Estonski meri v celoti 102.000 kilometrov. Najdaljše omrežje ima Litva (44.000 km), nato Letonska (35.000 km), dočim je Estonska na tretjem mestu. Več ko dve tretjini cest pa nima trdega cestišča. Čest s trdim cestiščem je v vseh treh republikah jedva 44.000 km, od tega odpade na Letonsko 18.000 km, na Litvo 14.000 in na Estonsko 12.000 km. V Litvi so pričeli pred nedavnim graditi veliko cesto, ki bo vezala Kaunas z Vilno.

Zračni junaki

Pilot z nekega nemškega bombnika

Mar bor

Žalna seja v mestni posvetovalnici

Sinoči ob 18. je bila v mestni posvetovalnici žalna seja mestnega sveta za pok. častnim meščanom mariborske mestne občine dr. Antonom Korošcem. Mestna posvetovalnica je bila ob tej priliki vsa v črni in zelenju, v ozadju pa je bila pokojnikova slika na narodni trobojnici, ovita z lovorjegovim vencem. Seje so se udeležili mestni svetniki ter številni predstavniki raznih uradov, društev in ustanov.

V odsotnosti župana dr. Juvana je otvoril žalno seja podžupan Zebot Franjo, ki je poročal o sožalnih brzojavkah mestne občine banu dr. Natlačenu in ministru prosvete dr. Kreku, nakar je imel mestni svetnik prof. dr. Sušnik daljši spominski govor, v katerem je opisal pokojnikove zasluge za našo ožjo in širšo domovino. Navzoči so s trikratnim »Slava« počastili spomin dr. A. Korošca. Za današnji po-

greb v Ljubljani je bilo določeno posebno zastopstvo mestne občine.

Maše zadušnice

Danes ob 10. dopoldne je bila v mestni stolni cerkvi svečana maša zadušnica za pokojnim dr. A. Korošcem, kateri so poleg meščanstva prisostvovali tudi oficijelni predstavniki oblasti, uradov in društev. Številne zadušnice je imela tudi šolska mladina, ki se je po mašah zbrala na posebnih žalnih zborovanjih, posvečenih delu in spominu pokojnika, sicer pa je danes pouka prost dan. Ravno tako počiva danes delo v državnih, samoupravnih in mestnih uradih. Mnoga društva in ustanove še prirejajo žalna zborovanja, v počastitev pokojnikovega spomina pa poklanjajo ljudje darove v razne dobrodelne namene.

Obisk na postaji za prvo pomoč v Studencih

Agilni Rdeči križ v Studencih ima že od 2. avgusta 1936 svojo postajo za prvo pomoč v nezgodah, ki se nudi vsem brezplačno, kar je gotovo zelo hvalevredno delo.

Včeraj sem obiskal omenjeno postajo, ki se nahaja v hiši na Aleksandrovi cesti 50, ter sem izvedel, da opravlja to požrtvovalno delo že od ustanovitve sem g. Ulrich, ki je dal v to svrhu na razpolago brezplačno sobico, ki jo ima zelo higienično pa tudi praktično urejeno z vsemi potrebščinami. G. Ulrichu, kljub njegovemu 69. letu starosti, ni nobena pot pretežka ali predolga in nobeno vreme preslabo, če je treba kje nuditi pomoč. Kot izkušen samarijan je nudil pomoč do danes že v 747 slučajih, in sicer v 295 slučajih pri gasilski četi v Studen-

cih, katere član je že od leta 1930 ter v 452 slučajih privatnikom pod zastavo Rdečega križa. To človekoljubno delo opravlja brezplačno. RK pa ga je odlikoval s srebrno kolajno. Tudi v delavnicih drž. železnic v Mariboru je vsa leta do svoje upokojitve opravljal posle samarijana.

Pri njem pa se ne najde samo točen pregled dela studenškega RK, ampak tudi točna statistika vseh požarov, pri katerih je četa gasila, kakor tudi seznam, vseh članov studenške gasilske čete od njene ustanovitve, od katere je tudi sprejel krasno izdelano diplomu za svoje požrtvovalno delo na polju gasilstva. Vse potrebščine, ki jih rabi pri svojem opravilu kakor tudi zdravila sprejema od RK in gasilske čete v Studencih. -vb.

Grajski, Esplanade in Union-kino

ki vsled narodnega žalovanja niso obratovali, sporočajo cenj. obiskovalcem, da se prično redne predstave v sredo, dne 18. t. m. s sledečimi sporedi:

Grajski kino: samo še v sredo »SONČNI VZHOD«.

Esplanade kino: samo v sredo »DEŽEVJE PRIHAJA«.

Union kino: samo v sredo »PASTIR KOSTJA«.

Ker je podaljšanje predvajanj teh senzacionalnih filmov za enkrat popolnoma izključeno, je pričakovati obilnega obiska ter priporočamo predbeležbo vstopnic.

Štiri leta za uboj zaradi alkohola

Pred kazenskim senatom se je zagovarjal zaradi uboja 38 letni delavec Karel Šauperl iz Zg. Dupleka. Nekega dne v avgustu so na viničariji Antona Ropa v Vnički vasi med drugimi popivali tudi obtoženec, Ropič Franc in Kunač Ivan. Zaradi vinjenosti je prišlo med slednjima na dvorišču viničarije do prepira, končno sta se pa spoprijela ter se rvala na tleh. Hipoma je priskočil Karel Šauperl ter zabodel z žepnim nožem Franca Ropiča v vrat. Prerezal mu je med drugim dve veliki žili, tako da je nastopila smrt za-

radi izkrvavitve. Obtoženec je na razpravi svoje dejanje priznal, zagovarjal pa se je s tem, da je hotel braniti Ivana Kunača, ki ga je imel Franc Ropič na tleh ter ga je držal za vrat. Obtežljivo so izpovedale zanj priče, češ da je znan kot strasten pretepač in je bil zaradi tepežev že predkaznovan.

Karel Šauperl je bil obsojen na 4 leta robije ter na 3 leta izgube častnih državljskih pravic. Državni tožilec je vložil priziv zaradi prenizke kazni, branilec pa revizijo.

NAKAZNICE ZA PETROLEJ

V svrhu izdaje nakaznic za petrolej za mesec december poziva mestno poglavarstvo prebivalce, ki uporabljajo za razsvetljavo petrolej, da se v sredo, 18. t. m., javijo pri mestnem tržnem nadzorstvu med uradnimi urami v svrhu dodelitve količine petroleja. Vsa družinski poglavar si mora od svojega hišnega gospodarja oskrbeti potrdilo o stanju družinskih članov in da v svojem stanovanju rabi izključno samo petrolej za razsvetljavo. Le na podlagi takega potrdila bo mestno poglavarstvo izdalo nakaznico za določeno količino petroleja.

Na mesto vena na grob rajnega častnega člana lavantijskega stolnega kapitelja dr. A. Korošca sta izročila lavantijski svet dr. Ivan Tomazič in stolni kapitelj za namško pomoč mesta Maribora 2000 din. V isto svrhu je izročil podžupan Zebot Franjo 500 din.

Zedrugarji, pozor! Oglejte si v Nabavljalni zadrugi razstavo božičnih daril Krožka za zadrugarke! Razstava bo otvorjena v sredo, 18. dec., ob 14.

Občni zbor profesorske Samopomoči je preložen na sredo, 18. decembra, ob 18.

Ob nenadomestljivi izgubi pokojnega dr. Antona Korošca, ki je toliko let nesobično deloval za napredek Jugoslavije, izražam v imenu Jevrejske veroizpovedne občine dravske banovine in v svojem imenu najgloblje sožalje. Naj Bog sprejme svojega sina, da bo v miru počival! Nadrabin dr. Lazar Roth.

Umrla je pri Sv. Urbanu pri Pljuju gospa Josipina Bezjak, vdova nadučitelja. Pogreb bo v četrtek ob pol 9. pri Sv. Urbanu.

Strokovne uradniške izpite sta položila v ministrstvu financ v Beogradu preglednika finančne kontrole Mihajlo Sulek in Blaž Polegaj iz Maribora.

Zadnja transporta sezonskih delavcev iz Nemčije sta dospela pred včerajšnjim in včeraj v Maribor, prvi je štel nad 800 oseb, včerajšnji pa 1050, med njimi izredno mnogo otrok. Pri prihodu so bili navzoči tudi predstavniki iz Zagreba in Beograda. Kakor običajno so bili na kolodvoru pogosteni. Po oficijelnih napovedih je bil to zadnji transport, verjetno pa bodo še prišle manjše skupine.

Raje se je potepal kakor da bi šel v šolo I. P. s Pobrežja. Ko je šolsko vodstvo to sporočilo njegovi materi ter je šiba zapela »novo mašo«, je deček pobegnil od doma. Več dni ga ni bilo na izpregled, sedaj ga pa je našel vsega prezeblega v grmovju ob Dravi magdalenski kaplan. Hude ozebljine mu zdravijo v bolnišnici.

Presenetite vas dom...

z sodobnimi TUNGSRAM KRYPTON žarnicami! Zadovoljni bodete, ker bo razsvetljava boljša, poraba toka pa manjša.

BOLJŠA LUČ, MANJŠI STROŠKI!

NAMEŠČENSTVO IN DELAVSTVO TEKSTILNE TOVARNE EHRLICH v Mariboru se svojemu šefu najtopleje zahvaljuje za plemenito socialno gesto, katero je izkazal s tem, da je brezplačno dal razdeliti med nas enolno in belo moko ter mast v izdatni meri, kljub temu da tovarna v polni meri obratuje. Gospodu šefu najlepša hvala, hkrati pa mu želimo vesel in srečen božič. — Nameščenstvo in delavstvo tovarne Ehrlich.

m 55 kilogramov jabolk je neznan stolnec ukradel iz skladišča tvrdke Suppanc v Cvellični ulici. V skladišče je prišel skozi okno s pomočjo lestve, ki jo je odnesel nekje v soseščini.

m. Za zimsko pomoč mesta Maribora je darovala Nabavljalna zadruga drž. železnice 2000 din.

m Zaradi trpinčenja živali so se zgrajali ljudje v Vetrinjski ulici, kjer je neki hlapec z bičevnikom pretepal dva vpražena konja, kamor je padlo. Ljudje so poklicali stražnika, ki je suroveža prijavil.

m Stodinarski bankovec je vzela vinjenemu gostu Stefanu Cokanu iz Radvanja 8. t. m. natakarija v neki gostilni s pripombo, da mu bo denar dala prihodnji dan. Ker tega še ni napravila ter je celo zapustila službo, jo je oskodovalenec prijavil oblasti.

m Ker vinjen ni dobil več pijače v nekem gostinskem lokalu, je dejansko napadel natakarijo strojnik Ivan Lovše iz Radvanja. Ko je zbežala pred njim okoli miz v sobi, jo je lovil. Prijel jo je za nogo ter ji pri tem sezul čevlji, ki ga je nato metal med goste. Ko mu je natakarija ušla, je pričel zmerjati goste ter je končno prišlo do pretepa, v katerem je dobil več ogrebotin po obrazu, nek igost pa ima poškodovano roko. Kljub temu pa je kmalu nato prišel k stražniku pod Veliko kavarno ter mu prijavil, da so ga pretepli gosti v gostilni.

m. Brat in sestra umrla istega dne. O redkem slučaju se govori danes po našem mestu. V bolnišnici je umrl 54letni državni cestar Ivan Lederer, isti dan pa je preminula tudi njegova 58-letna sestra Alojzija Laknerjeva, žena tapetnika.

m. Z zidarskega odra je padel pri gradnji lope v tovarni »Zlatorog« 50letni Ignac Moškan. Padel je najprej iz drugega nadstropja v prvo, nato pa na tla ter se je nevarno poškodoval na glavi.

* Uprava nabavljalne zadruge del. nam. in obrtnikov sklicuje likvidacijski občni zbor dne 18. dec., ob pol 7. uri v restavraciji Narodni dom. Vabijo se vsi člani. Odbor.

* ZAHVALA. Delavstvo tvrdke Hutter in drug se tem potom zahvaljuje svojemu šefu za podporo, kakor tudi za božičnico, katero je z velikim zadovoljstvom sprejelo ter ob tej priliki želi vesele božične praznike. Delavstvo.

* Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin, »BATA«.

m Nočno lekarniško službo bosta vršili od 14. do vključno 20. decembra lekarna pri Zamoru, Gosposka 12, tel. 28-12, in lekarna pri Angelu varuhu, Aleksandrova 33, telefon 22-13.

Narodno gledališče

Torek, 17. dec.: zaprlo.

Sreda, 18. dec.: zaprlo.

Četrtek, 19. dec., ob 20.: »Ples v maskah«. Premiera, Goslovanje gdč. Vere Majdičeve.

Prva letošnja predstava opere »Ples v maskah«, bo v četrtek, 19. t. m. Pri tej predstavi veljajo vse vstopnice, ki so bile kupljene ali rezervirane za zadnjo soboto, ko je bila napovedana letošnja premiera »Ples v maskah«.

Kino

* Grajski kino. Sredo in četrtek prekrasen film »Sončni vzhod«. Film katerega mora vsakdo videti. Kupite vstopnice v predprodaji.

* Esplanade kino. V sredo največje ameriško filmsko delo »Deževje prihaja«. Triumf filmske tehnike, film mistične Indije, lepote, bogastva in razkošja. Tyrone Power, Myrna Loy.

* Union kino. Samo v sredo »Pastir Kostja«, največja filmska senzacija iz današnje Rusije. Zabava, smeh, izbor na glasba.

Smučarska poročila

Sv. Lovrenc na Pohorju: —14 C, jasno, osrenjen sneg 1 cm.

Koča na Pesku: —20 C, oblačno, sever, mede, 50 cm pršiča.

Senjorjev dom: —19 C, jasno, 10 cm pršiča na 20 cm podlagi. Smuka idealna!

Nova odkritja v zagrebški preiskavi

Mariborčanka M. je bila na zagrebški policiji soočena z umorjenkinim možem Gjurom Weissom. Soočenje je poteklo močno dramatično ter je jako omajalo verodostojnost Weissovih izjav v preiskavi. Saj je med drugim tudi izjavil, svoji prijateljici, da mu je umrla mati, ter prišel na sestanek z žalnim trakom na rokavu, nabavil si je tudi pisemski papir s črnim robom. Sedaj je tudi jasno, da ni bil vzorni soprog, za kakršnega se je izdajal, saj je svoji prijateljici opetovano zatrjeval ljubezen in obžalovanje, da si ne moreta postaviti skupnega doma. Zaradi tega pa ga je tudi pozdravila pri soočenju z besedami: »On je vagon, ničesar več mu ne verjamem.«

Zagrebska policija se sedaj najboljši trudi, da bi razvozljala zagonetko okoli skrivnostnega anonimnega pisma Mariborčanki M., v kateri jo neki »prijatelj« opozarja, da naj sežge vsa Weissova pisma, češ da se je zgodilo nekaj velikega. Weiss je tajil, da bi sploh kaj vedel o njem, policija pa je vendarle brezdomno ugotovila, da je pismo napisal na Weissovo prošnjo njegov kum, že prej pa je s to prošnjo nadlegoval tudi nekega svojega stanovskega tovariša. Zanimivo je

tudi to, da se kum ni javil sam kot pisec tega pisma policiji, čeprav je iz časopisov moral vedeti, da pisca iščejo, temveč je čakal tako dolgo, da je bila tajnost pisma razjasnjena. Čudno luč pa meče ponovno na Weissa, ki se je rotil pri življenju svojega otroka, da ne ve ničesar o pismu in da ne pozna pisca. Ali je namerno oviral preiskavo, da bi s tem zaščitil svojega kuma ali koga drugega? Tudi njegov zagovor, da je prikrival resnico, da bi ne prišlo vse v časopise, ne drži. Kot dvorezen nož se je izkazal tudi glede svoje pokojne žene. Na eni strani je trdil, da jo je ljubil, svoji prijateljici pa je zatrjeval, da jo mrzi. Sedaj je vobče začel trmasto odklanjati vsako izjavo ter odreka kot vojak kompetenco civilnemu sodišču.

Pa še na eni veliki neresnici so ga ujele. Izjavil je, da je našel svojo ženo mrtvo obešeno pred vrati kuhinje. Medtem pa je policija našla krvave sledove na tleh in na preprogi v spalnici.

Brez vsakega dvoma je ugotovljeno, da njegove prijateljice iz Maribora ne zadene na umoru nikaka krivda ter da je zapletena v preiskavo le kot žrtev Weissovih neresničnih govorjenj.

Film

Tragikomičen doživljaj plesalke Ruth Buchhardt

Ruth Buchhardt, ena izmed »štirih Mary« v novem Leandrinem filmu »Kraljičino srce« je po poklicu plesalka. Predno je prišla k filmu, si je utirala pot v slavo na raznih evropskih in afriških varietetskimi odrih. Mlada danska plesalka je povsod doživljala velike uspehe, kar ni nič čudnega, če pomislimo, da Ruth pleše že od sedmega leta dalje.

Nekoč, ko je štela šele devet pomladi, je plavalasi deklíč s plesom navduševal občinstvo v nekem velikem italijanskem mestu. Burno odobravanje, s katerim so jo gledalci obsuli, je odgovarjalo njihovemu južnjaškemu temperamentu. Po končanem nastopu se je znašla mala Ruth v pravem smislu besede na »sladkem dežju« čokolade in konfekta. Plesalka je kar žarela od otroškega veselja in se neprestano zahvaljevala z dražestnim poklo-

nom. Zastor se je kar naprej dvigal in spuščal. Hipoma pa je za Ruth nastopil nov svet. Ni se več zmenila za ploskanje navdušenega občinstva, ker je njeno pozornost pritegnila nase škatlica »praline« bonbonov, ki se je skrila pod preprogo na odru. V trenutku, ko se je zastor spustil, se je plesalka vrgla na vse štiri in iskala bonbone. Preproga ji je skrila glavo. Takrat pa se zastor ponovno dvigne. Namesto nasmejanega obraza so gledalci videli zadnji del male plesalke, ki se je skoraj popolnoma skrila pod preprogo. Na sredini pa je imela kepico zmečkanih bonbonov, katere je plesalka iskala. Takrat je nastal v dvorani val novega navdušenja in od tistega večera so Ruth Buchhardtovo klicali »praline«.

Danska nima povprečnega dekleta

Neko dansko filmsko podjetje z natečajem iskalo za novi film popolnoma navadno dekle povprečnega tipa. Ni ji bilo treba imeti dolgih trepalnic kakor Greta Garbo, niti privlačnega in zanimivega obraza. Iskali so mlado dekle, ki se niti malo ne bi razlikovalo od tisoč drugih, deklet, ki vsak dan dela v pisarni ali trgovini.

Seveda je prišlo neštevilno poudb s slikami. Že v prvi izberbi so mnoge ponudbe odpadle, ker ni niti ena ponudnica pripadala povprečnemu tipu deklet. Rezultat je bil še slabši, ko so kandidatnje osebno prišle k predstavnikom filmskega podjetja. Končno so ugodarile pridržali nekaj deklet. Po prvem snimanju so operaterji ugotovili, da niti ena izmed teh ne odgovarja predpisanim pogojem: niti ena ni bila dekle povprečnega tipa. Podjetju ni preostalo drugega, kakor da vlogo zasede

s pravo igralko, ki je morala umetno prikazati povprečno dekle. Če sodimo po tem natečaju, Danska nima povprečnih deklet.

KULTURNI FILM »HIMALAJA«

Kulturni filmi imajo posebno nalogo. Predvsem imajo poučen namen. Takšen je tudi kulturni film »Himalaja«, ki prikazuje veliko francosko ekspedicijo na »strehu sveta« — na najvišje gorovje sveta. Ekspedicija gre od Sirije do Indokine po sledovih križarskih vitezov, po cestah velike selitve naroda, po poteh Aleksandra Velikega. Film kaže Afganistan, Kitajsko, Indijo, Mongolijo itd. V nekaterih scenah je videti tudi Sanghaj v plamenih. Film je poln prelepih slik krajev, kamor še Evropejčeva noga ni stopila. »Himalaja« bo predvsem zanimala našo mladino.

MICKY ROONEY — MLADI EDISON

Ob priliki 50-letnice postanka filma je ustva

ografska filma, in sicer »Mladi Edison« ter »Thomas Edison«. Oba filma spadata v vrsto najboljših filmskih portretov zgodovinskih osebnosti, odlika pa je v tem, da je Thomas Edison še vsem v svežem spominu in ker je Thomas Edison največji in najpopularnejši genij novega veka. V vseh panogah moderne tehnike najdemo sledove njegovega genialnega duha, pa je zato razumljivo, da kaže ves svet ogromno zanimanje za življenje takšnega človeka.

Mickey Rooney je kreiral vlogo mladega Edisona, Spencer Tracy pa je prikazal Thomasa Edisona v moški dobi. Oba igralca sta dosegla izredno lep uspeh, ki nadkriljuje celo onega v filmu »Brezdomci«.

f. Italijanska filmska delegacija je obiskala Ufne ateljeje ter si ogledala veliko filmsko razstavo.

f. Heinz Rühmann — plinski inkasant. Te dni so končali film »Plinski inkasant«, v katerem bo igral glavno vlogo Heinz Rühmann. Pomagali pa mu bosta zabavati občinstvo Anny Ondra in Erika Helmke.

rilo ameriško filmsko podjetje MGM dva bi-

Sport

Dajte Mariboru umetno drsališče

Večkrat se poudarja pri nas in drugod mnogostranost sportnega udejstvovanja v našem mestu, pri tem pa skoro popolnoma pozabljamo, da se prav malo nudi sportnikom na ledu, vsaj v primeri z drugimi mesti. Zaradi tega se tudi v Mariboru doslej nismo mogli povzpeli do sistematičnega gojenja drsalnega sporta, da ne govorimo o hokeju na ledu, ki je res zvezan z visokimi izdatki. Edini primeren prostor za drsalce so pri nas Trije ribniki in ribnik v parku, ki jih pa zaradi varnosti v začetku in pred koncem sezone ne dovoljujejo uporabljati, tako da je drsalna sezona v našem mestu jako kratka. Ker iz gornjih razlogov Trije ribniki skoroda odpadejo, se vedno bolj vsiljuje potreba po umetnem drsališču, za kar bi zadoščal prostor okoli 5000 km². Stvar pristojnih mest je, da končno upoštevajo težnje naših sportnikov tudi v tej panogi sporta, ki ji pri nas posvečamo mnogo

premalo pozornosti.

Stroški za zgraditev umetnega drsališča bi se gotovo v kratkem amortizirali iz dohodkov, ki bi jih prinašalo zimo za zimo, zlasti ako bi bilo v zadostni bližini mesta, tako da bi se ga lahko brez velike časovne zamude posluževali tudi ljudje, ki se lahko sportu posvetijo samo v kratkih uricah med odmorom v službi ali pa zvečer.

Kakor smo izvedeli, nameravajo prijatelji drsalnega sporta v našem mestu ustanoviti nov klub, ki se bo v glavnem posvetil samo tej lepi veji zimskega sportnega udejstvovanja ter bo v Mariboru na eni strani omogočil sistematično gojenje drsanja, na drugi strani pa bo s prireditvami v večjem stilu, tudi s hokejskimi tekmami in dr. napravil primerno propagando, ki ne bo v korist samo sportnikom, temveč tudi našim gospodarskim krogom, zlasti pa gostlinskim podjetnikom.

Pohorje v snegu vabi smučarje

Letos našim prijateljem smuškega sporta ni bilo potrebno dolgo čakati na začetek se-

horske vrhove, vsi znaki nam napovedujejo zgodnjo in ostro zimo z dovoljnimi množinami snega, ki je že sedaj dosegel v višjih legah precejšnjo višino. V zapadnem delu Pohorja je snežna odeja že okoli pol metra debela, prav tako pa je že mogoče podati se na prve smuške ture po vzhodnem Pohorju. Po naših planinskih postojankah je že vse pripravljeno za prve obiske smučarjev, tako da ne predstavljajo vabljivih izletnih točk samo za smučarje v najožjem pomenu besede, temveč tudi za vse druge prijatelje zimske prirode. V najkrajšem času smemo pričakovati, da se bo otvorila tudi smuška tekmovalna sezona, pri čemer bo zopet središče zimskega sporta v našem okolišju v Ribnici na Pohorju in pri Senjorjevem domu, ki ga predstavlja tudi naša slika.

zone. Razmeroma zgodaj je pobelil sneg po-

BERR LAHR, FRANK MORGAN, JUDY GARLAND IN RAY BOLGER v MGM FILMU »ČAROVNIK IZ OZA«

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par najmanjša pristojbina za te oglase le do 10.— Družba, preklic dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za to oglasno mesto je 12.— Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.— Znesek za male oglase se plačuje takoj ob naročilu oziroma za le vsoplati v oglasu skunaj z naročilom ali na po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409.— Za vse oismene odgovore glede malih oglasov se mora orložititi znanika za 3 dni.

SLUŽBO IŠČE

TRGOVSKA POMOČNICA
išče mesto, prosta 1. januarja 1941. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »4.342«.

STANOVANJE ODDA

STANOVANJE
eno- in dvosobno se odda. Smétanova 54, v gostilni.

SOBA IN KUHINJA

z železnim štedilnikom se odda mirni stranki, Maribor, Poštelska 14.

SOBO IŠČE

SOBO IŠČE
GOSPODIČNA
išče stanovanje pri družini, kjer bi se počutila kod doma, za 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Sostanovalka«.

POSOST

GOSTILNA
z inventarjem, na prometni in priljubljeni izletni točki, v neposredni bližini Maribora, se odda v najem. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Lipa«.

STANOVANJE IŠČE

Enosobno, lepo opremljeno STANOVANJE z vsem potrebnim komfortom se od 21. decembra dalje za dobo enega meseca vzame v najem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«.

SOBO ODDA

Kompletno OPREMLJENA SOBA za dve osebi, s celo oskrbo, primerno za zakonce, se odda s 1. januarjem. Franciš-kanska 21-I. levo.

OPREMLJENA SOBA
lepa, se s 1. januarjem odda, Slovenska 34-I.

SOBO IŠČE

SOBO IŠČE
GOSPODIČNA
išče stanovanje pri družini, kjer bi se počutila kod doma, za 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Sostanovalka«.

POSOST

GOSTILNA
z inventarjem, na prometni in priljubljeni izletni točki, v neposredni bližini Maribora, se odda v najem. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Lipa«.

SONČNA PARCELA

v centru mesta se ugodno proda. Pismene ponudbe pod »Priložnost« na ogl. odd. »Večernika«.

DRUZABNIKA

s 30—40.000 din, ki bi sodeloval v trgovini z mešanim blagom v najbližji okolici Maribora. Vpraša se v ogl. odd. »Večernika«.

SIRITE »VEČERNIK«!

OBRT - TRGOVINA

TRGOVCI!
Dokler je še zaloga, založite se s celimi orehi in medom-dobite v Medarni, Ljubljana, Židovska ulica 6.

ŽENSKI KOTIČEK

Kdor hoče imeti za nizko ceno močne ČEVLJE ki ne propuščajo vode, naj pošlje svoj naslov na ogl. odd. »Večernika« pod »Obuvale«.

GLASBILA

Prodram KRATEK GLASOVIR znamke Stingl. Prekupčevalci izključeni. Naslov v ogl. odd. »Večernika«.

PRIDELKI

JABOLKA
kg din 5.—, Skladišče Korazija, Aleksandrova cesta 51. Telefon 2363.

VINO

naprodaj v okolici Maribora. Naslov v ogl. odd. »Večernika«.

Lepa darila

za vsakogar dobite najceneje v parfumeriji »Elvo«, Maribor Vetrinjska ulica št. 18

ŽIVALI

Radi selitve ugodno prodam DVE KRAVI za mleko in voz. Štok. Ješenca, pošta Rače.

RAZNO

Prodram skoraj nov SMOKING Naslov v ogl. odd. »Večernika«.

Od Morave do Save
od Donave do Drave
proti kašlju vzemi

Karamele Rave

Zavoječek din 5- v apotekah

Advertisement for Josipina Bezjak, roj. Munda, widow, with details of her death and funeral arrangements.